

Ο μισός

ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

5

φλόγες
στη
θάλασσα

ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Ο ΑΕΡΑΣ γύρω από τὸ μοναστήρι τῆς Παναγίας, τώρα πού δυνάμωσε τὸ ντουφεκίδι γεμίζει βροντὲς καὶ καπνοὺς μπαρουτιοῦ. Οἱ Τούρκοι τοῦ Χουσεΐν ρίχνουν βροχὴ τῆς σφαιρῆς καὶ φοβερίζουν.

— Παραδοθήτε, ὡρὲ σκυλιά, γιατί ἀλλοιῶτικα σᾶς καίμε σὰν τὰ ποντίκια!

Μὰ ὁ Παπαφλέσσας, ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης κι' ὁ Στραπάτσος δὲν χαμπαρίζουν ἀπὸ φοβέρες. Εἶναι κι' οἱ τρεῖς παλληκάρια καὶ πεισματάρηδες. Πολεμοῦν σὰν λιοντάρια καὶ στέλνουν, ταμπουραμένοι καθὼς εἶναι πίσω ἀπὸ τῆς πολιορκίας τῆς ταράτσας, κοιφτὰ μολύβια πρὸς

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧΜΕΣ 2

τὸ μέρος τοῦ ἐχθροῦ καὶ σκορπίζουν τὸ θάνατο (*).

— Προσκυνήστε, ὡρὲ γκι-αούρηδες!, φαναίζουν πάλι οἱ Τούρκοι. Παραδόστε μας τὸν τραγάταπα τὸν Φλέσσα καὶ φεύγουμε. Σᾶς δίνουμε καὶ ὀμήρους γιὰ ἐγγύησι. Μὰ τὰ γένεια τοῦ Προφήτη, κανέναν ἄλλον δὲν πειραζουμε. Τὸν Φλέσσα θέλει μονάχα ὁ Χουσεΐν.

— Μετὰ τῶν Ἀγγέλων ἀνάπαυσον τὸν δούλον σου...

Ὁ Στραπάτσος σημαδεύει ἐκείνον πού μιλάει, πυροβολεῖ, κι' ὅταν τὸν βλέπει νὰ παίρῃ μιὰ τούμπα στὸν ἄρα, φέλνει κατὰ τῆ συνή-

(*) Διάβασε τὸ προηγούμενο τεύχος «Τὸ μυστικὸ τοῦ Βοσπόρου».

θεία του ὑπὲρ ...ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του!

— Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον...

— Κοπιάστε νὰ μὲ πάρετε, ὦρὲ παλησμουρτάτες!, δίνει ἀπόκρισι ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ Παπαφλέσσα καὶ τὸ καρυφύλι του ξερνάει φωτιά. Κοπιάστε, ὦρὲ, ἂν σὰς βαστάει νὰ μὲ πιάστε.

— Θὰ σπάσουνε τὴν ὄρτα!, λέει μὲ σφιχτὰ δόντια ὁ Νικητῆς καθὼς πιέζει τὴν σκανδάλῃ τοῦ ὄπλου του. Κὺτ ταζε κατὰ κείνο τὸ μέρος, δέσποτα.

Ὁ Παπαφλέσσας γυρίζει κατὰ τὸ μέρος ποῦ τοῦ δείχνει τὸ παιδί καὶ ζαρώνει τὰ φρύδια. Ἄπ' τὴν ἀπέναντι πλαγιά κατηφορίζει ἓνα καινούργιο λεφουσί σέρνοντας δυὸ βαρειὰ κανόνια. Οἱ Τούρκοι, ποῦ ἔχουν ζυγώσει περισσότερο μὲ μπαλτάδες καὶ μεγάλους σιδερένιους λαστούς, ἀγωνίζονται νὰ ξεθεμελιώσουν τὴν ἐξώπορτα τοῦ μοναστηριοῦ. Μιὰ ἄλλη ομάδα ἀπ' αὐτοὺς προσπαθεῖ νὰ στερεώσῃ σκάλες στοὺς τοίχους γιὰ νὰ ριχτῇ στὸ προαύλιο.

— Ἄν μποῦνε στὴν αὐλὴ εἴμαστε ἄσκημα!, γριλλίζει ὁ Παπαφλέσσας. Πρέπει νὰ φύγουμε πρὶν γκρεμίσουνε τὴν πόρτα.

— Τί; Θὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ πατήσουνε τὸ μοναστήρι; ρωτάει μὲ γουρλωμένα μάτια ὁ Στραπάτσος.

Ὁ Παπαφλέσσας χαμογελάει.

— Κάτι ἔξυπνο σκέφτη-

κα! τοῦ λέει καὶ τὰ μάτια του φεγγοβολοῦν παράξενα. Δὲ θὰ πατήσουνε τὸ μοναστήρι!

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἀνεβαίνουν στὴν ταρατσα κι' οἱ ἄλλοι ἑφτὰ καλόγεροι τοῦ μοναστηριοῦ. Μέχρι τώρα πολέμουσαν ταμπουρωμένοι στὰ κελιά τους. Ἔχουν δὴ κι' αὐτοὶ τὰ κανόνια ποῦ ἔρχονται. Κρατᾶνε τὰ καρυφύλια στὰ χέρια τους, μὰ τρέμουν.

— Φέρνουν μπομπάρδες!, λέει ὁ ἡγούμενος. Χανόμαστε!

— Ντροπῆ, ἡ οὔμενε!, τὸν μαλλώνει ὁ Παπαφλέσσας. Θὰ τοὺς κρατήσουμε ὅσο μποροῦμε.. Πιάστε τὶς πολέμιστρες καὶ ρίχνετε στὸ ψαχνό. Κανένα βόλι δὲν πρέπει νὰ πάῃ στράφι!

Ἔστερα γυρίζει στὸν Νικητῆτα.

— Ξέρεις ἀπὸ μπουρλότα; τὸν ρωτάει.

— Κάτι ξέρω!, ἀποκρίνεται τὸ Ἐλληνόπουλο καὶ χαμογελάει. Ἐκεῖνοι ποῦ ταξιδεύουν στὴν Ἀσπρὴ Θάλασσα μὲ λένε μπουρλοτιέρη.

— Ἔλα μαζί μου τότε! Ἔχω ἓνα σχέδιο.

Κατεβαίνουν τρέχοντας, μπροστὰ ὁ παπάς, πίσω ὁ Νικητῆς, τὴ μεγάλη σκάλα ποῦ φέρνει στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ μοναστηριοῦ. Καί, καθὼς προχωροῦν, ὁ Παπαφλέσσας ἐξηγεῖ στὸ παιδί τὸ σχέδιό του.

— Τί λές; Θὰ τὰ καταφέρῃς;

— Ἐλπίζω, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ...

— Είσαι λεβέντης!, του λέει ο παπάς και με τη φαρ-
δειά παλόμην του τόν χτυπάει
στον ώμο χαιδευτικά. Σε λί-
γο θα γλεντήσουμε!

ΜΠΟΥΡΛΟΤΟ

ΥΣΤΕΡΑ από δέκα λε-
φτά γυρίζει μόνος στην
ταιράτσα ο Παπαφλέσ-
σας. Είναι φορτωμένος σκοι-
νιά στον ώμο του. Οί καλόγε-
ροι κι' ο Στραπάτσος, που
έχουν ταμπουρωθή στις πολε-
μίστρες και ρίχνουνε, τόν κυτ-
τάζουν παραξεναμένοι.

— Αυτά τὰ σκοινιά είναι
ή σωτηρία μας, τους λέει. Θα
φύγουμε απ' τὸ πίσω μέρος
τοῦ μοναστηριοῦ.

— 'Απ' τὸ φαράγγι; κάνει
τρομαγμένος ὁ ἡγούμενος.

— Ναί. 'Απ' τὸ φαράγγι.
Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος.

Καθὼς μιλάει με' γοργές
κινήσεις δένει τὰ σκοινιά στις
πολεμίστρες απ' τὴ μιὰν ἄ-
κρη. Ἡ ἄλλη πέφτει στὸ κε-
νό.

— Που εἶναι ὁ μικρός; ρω-
τᾷ ὁ Στραπάτσος ἀνήσυχα
καθὼς ξεναγεμίζει τὸν ὄπλο
του καὶ ρίχνει. Που τὸν ἄφη-
σες;

— Σε λίγο θάναί μαζί
μας!, ἀποκρίνεται ὁ Φλέσ-
σας. Πάει νὰ ἐτοίμασῃ τὴν ὑ-
ποδοχή στους Τουρκαλάδες.

Ἔστερα γυρίζει στους κα-
λογέρους:

— Ἐμπρός! Πρῶτα ὁ ἡ-
γούμενος! Δὲν πρέπει νὰ νά-
νομε καιρό.

Τὰ σκοινιά εἶναι τρία. Ἐ-

να δεμένο σὲ κάθε πολεμί-
στρα. Μποροῦν λοιπὸν τρεῖς -
τρεῖς νὰ γλυστροῦν πρὸς τὸ
φαράγγι. Ὁ γέρος ἡγούμε-
νος καὶ οἱ δυὸ ἄλλοι —οἱ πιὸ
ἡλικιωμένοι καλόγεροι— κά-
νουν τὴν ἀρχή. Ἀγκαλιάζουν
τὸ σκοινί κι' ἀφήνουν τὰ κορ-
μιά τους νὰ γλυστρήσουν
πρὸς τὰ κάτω.

— Ἔστερα ἀπὸ τὸ φαράγγι
θα πάρετε τὸ μονοπάτι
τοῦ Ἁγίου Τρύφωνα!, τοὺς
φωνάζει σκύβοντας ὁ Παπα-
φλέσσας. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα
κανεῖς δὲ θα σὰς πειράξη.

— Τὸ μοναστήρι καὶ τὰ
μάτια σου!, τοῦ λέει ὁ ἡγού-
μενος.

Ἐκεῖνος χαμογελάει παρά-
ξενα καὶ τὰ μάτια του σκοτει-
νιάζουν.

— Τὸ μοναστήρι ξεναχτί-
ζεται!, ἀποκρίνεται. Ὁ Πα-
παφλέσσας ἔμωσ δὲν ξενα-
γεννιέται!

Οἱ τρεῖς πρῶτοι κατεβαί-
νουν. Ἔστερα κι' οἱ ἄλλοι
τρεῖς. Τὸ ὕψος εἶναι ἀρκετὰ
μεγάλο, ἀλλὰ κανεῖς τώρα
δὲν τὸ λογαριάζει. Οἱ Τούρ-
κοι εἶναι πολὺ κοντά. Ἡ με-
γάλη ἐξώπορτα δὲ φαίνεται
πὼς θ' ἀντέξῃ πολὺ. Τὸ ἀσκέ-
ρι τοῦ Χουσεῖν ἔχει βάλει τὰ
δυνατά του νὰ τὴν ξερριζώσῃ
ἀπὸ τὴ θέσι της καὶ δὲν θ' ἀρ-
γήσῃ νὰ τὸ πετύχῃ. Ἀρχίζει
κιόλας νὰ κλονίζεται!

— Νάτος!, ξεφωνίζει χα-
ρούμενα ὁ Στραπάτσος.

Τὸ παιδί φαίνεται τρέχον-
τας; στήμ κορυφή τῆς σκά-
λας.

— Τί έγινε; ρωτάει ο Παπαφλέσσας.

— Έν τάξει δέσποτα. Σέ λίγο θάχουμε φωταΐεις!, άπαντάει καί χοιμογελάει. Όπως τό είπες. Θα γλεντήσουμε!

— Τότε νά φεύγουμε! Έμπρός, λεβέντες!

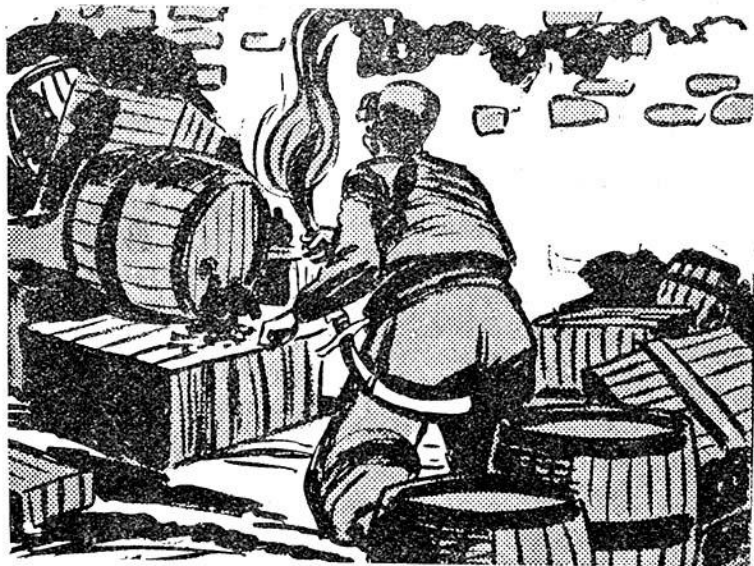
Σαλτάρουν πρὸς τό πίσω μέρος τῆς ταράτσας δρασκελίζουν τό πεζούλι καί άγκαλιάζουν τά σκoiινιά. Τρία λεπτά άργότερα πατούν στό χῶμα.

— Άπό εδώ! φωνάζει ὁ Παπαφλέσσας καί προχωρεί πρῶτος γιατί ξέρει τό δρόμο.

Έχει φωτίσει πιά γιά καλά. Ὁ ἥλιος στέλνει τίς χρυ-

σαφιές άχτίνες του στόν κάμπο καί κάνει τίς πλαγιές νά μοιάζουν με μαλαματέιες. Μά τό φαράγγι είναι βουτηγμένο στή σκιά. Είναι μιά πορεία δύσκολη άνάμεσα στήν πυκνή καί άγρια βλάστησι. Γδέρνονται τά πόδια, τά ρούχα κουρελιάζονται, μά εκείνοι τρέχουν. Πρέπει νά βγούν ὅσο γίνεται πιδ σύντομα από εδώ. Μπαίνουν σέ μιά στροφή, άνηφορίζουν καί βγαίνουν στό μοναστήρι του Άγιου Τρύφωνα.

— Τώρα μπορούμε νά ξανασάνουμε λίγο!, λέει ὁ παπᾶς. Είμαστε μικρυά από κάθε κίνδυνο. Μά δέν έχει τελείωσε τήν κουβέντα του καί τό

Ὁ Νικίτας κατεβαίνει στήν μπαρουταποθήκη καί ετοιμάζει τό μπουλότο.

Και τότε ο Στοπάτσος σαλπάζει σὰ βολίδα και ρίχνεται άπάνω στον καβαλλάρη.

σκουρο πρόσωπό του παίρνει μια παράξενη λάμψη. 'Η γής χοροπηδάει σὰ νά γίνεται σεισμός και όλα τὰ γύρω γεμίζουν από βροντές και καπνούς. Είναι σὰ νά πέφτουν χίλια μαζί άστροπελέκια. Μια άστραπή φτάνει τον ούρανό και σύννεφα κρύβουν τον ήλιο. Τό μοναστήρι τής Παναγιας τινάζεται στον άέρα. Κομμάτια άπ' τὰ χοντρά ντου βάρια του, πόρτες, σιδερικά και οικονίσματα τινάζονται ψηλά και ξαναπέφτουν.

— 'Ιδιο ήφαίστειο! κάνει με θαυμασμό ο Στραπάτσος. Πατριική δουλειά, καπετάνιο. Δέ θά μείνη τίποτα στη θάσι του.

Τό 'Ελληνόπουλο χαμογελάει μετριόφρονα.

— Εύκολο πράγμα, Γεράσιμε! Δέκα μέτρα φυτήλι στη μπαρουταποθήκη του μοναστηριού κι ένα κομμάτι ίσκα. Δέν κουράστηκα καθόλου. 'Ηθελα νάβλεπα τὰ μούτρα του Χουσεϊν όταν μετράει τ' άσκέρι του. Θα λείπουν σίγουρα πάνω από τρακόσιοι Τουρκαλάδες. Τόσοι λογαριά ζω πώς θάφτηκαν κάτω από τὰ έρείπια. Μονάχα πού λυπήθηκα τό μοναστήρι.

'Ο Παπαφλέσσας πού τον άκούει χαμογελάει.

— Όταν τό Γένος κερδίσει τη λευτεριά του, λέει, θά χτίσουμε καινούργια μοναστή-

ρια. Δεν πρέπει να λυπάσαι. 'Απ' τὰ ἐρείπια θὰ ξεπηδήση ἡ λευτεριά.

ΤΟ ΛΑΤΙΝΙ

ΤΗΝ ἄλλη μέρα τὸ πρωτὸ τὸ τρεχαντήρι μετὸν Νικήτα Ἀστρακάρη καὶ τὸν Γεράσιμο Στραπατσο γυρίζει στὴν Ὑδρα. Ὁ καπετὰν Μιαούλης μαθαίνει τὰ καθέκαστα ἀπ' τὸ παιδί καὶ τὸν ἀκούει με θαυμασμό, καθὼς τοῦ ἱστορεῖ τὴν ἀνατίναξί τῆς μπαρουταποθήκης τῆς Παναγίας.

— Νὰ λοιπὸν ποὺ οἱ μπουρλοτιέρηδες ἀρχίζουν νὰ δουλεύουν καὶ στὴ στερηρά!, τοῦ λέει χαμογελώντας. Μπρὲ Νικήτα, εἶσαι μὰ τὸ Θεὸ ἀληθινὸ παλληκάρι...

— Δεν ἔκανα παρὰ τὸ καθήκον μου, ἀποκρίνεται τὸ Ἑλληνόπουλο.

Ὁ Μιαούλης ἀναστενάζει.

— Μακάρι μπρὲ νὰ κάνανε ὅλοι οἱ Ἕλληνες σὰν καὶ σένα τὸ καθήκον τους! Ἄν ἦσαν ἔτσι ὅλοι οἱ γραικοί, θάμαστε κι' ὅλας ἐλεύθεροι.

Μένει γιὰ λίγο σκεφτικός.

— Μοῦ γυρίζει τὸ φέσι ὅταν κάθουμαι καὶ λογαριάζω πὼς ὑπάρχουν ἀκόμα κίμποσοι κοτζαμπασήδες ποὺ λένε πὼς πρέπει νὰ περιμένουμε ἄλλα ἑκατὸ χρόνια νὰ ἐλευθερωθούμε! Ἄς εἶναι... Πῆρες τὸ γράμμα ἀπ' τὸν Παπαφλέσσα;

— Ναί. Τὸ πῆρα.

— Πότε θέλεις νὰ φύγης γιὰ τὴν Πόλι;

— Ὅποτε ὀρίσεις τοῦ λόγου σου. Ὁ Παπαφλέσσας μοῦ εἶπε πὼς εἶναι διαστικὸ τὸ πράγμα.

— Τότε νὰ φύγης αὔριο. Ἐνα ὑδρέϊκο μπάρκο με ρούσικη σημαία σαλπάρει γιὰ τὴ Μαύρη Θάλασσα. Θὰ σὲ πάρουν γιὰ πλήρωμα μαζί τους καὶ σὰν φτάσετε στὴν Πόλι βγαίνεις κρυφὰ στὴ στεριά. Στὸ γυρισμὸ σὲ ξαναπαίρνουν καὶ γυρίζεις πάλι στὰ μέρη μας.

— Θὰ φύγω, καπετάνιο, λέει ὁ Νικήτας. Μὰ πρέπει νάχω παρέα καὶ τὸν Στραπάτσο.

— Ἄϊντε, νάρθῃ κι' αὐτός!, συμφωνεῖ ὁ Μιαούλης. Θὰ μιλήσω μετὸν καπετὰν Γυίκα κι' αὔριο ὅλα θὰ εἶναι ἔτοιμα... Θὰ σὰς ναυτολογήσῃ καὶ τοὺς δυὸ στὰ χαρτιά του γιὰ πλήρωμα.

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα φτάνει στὴν Ὑδρα καὶ τὸ λατίνι «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος». Τὸ παιδί, καθὼς τὸ βλέπει νὰ μπαίνει ὑπερήφανα στὸ λιμάνι, νοιώθει ἕνα χαρούμενο σκίρτημα στὴν καρδιά.

— Μοῦρχεται νὰ βάλω τὰ κλάματα!, λέει ὁ Στραπάτσος ποὺ εἶναι μαζί του κάτω στὴν παραλία. Γιατὶ δὲ μὰς ἀφήνουνε νὰ πάμε μ' αὐτὸ στὴν Πόλι; Ἄμα πατάω στὴν κουβέρτα του, μπορῶ νὰ

τὰ βάλω μ' ὀλάκερη τὴν ἀρμόδα...

— Ἡ δουλειὰ πού ἀναλάβαμε πρέπει νὰ γίνη μυστικά, ἀποκρίνεται ὁ Νικήτας. Καταλαιβάινεις πὼς ἐκεῖ πού πάμε δὲν θὰ μᾶς ὑποδεχτοῦνε μὲ τριαντάφυλλα.

Πρὶν καλὰ - καλὰ φουντάρει τὸ λατίνι, ἔχουν μπῆ κι' οἱ δυὸ σ' ἓνα βαρκάκι, καὶ σκαίφ φαλώνουν στὴν κουβέρτα του. Οἱ ναῦτες κι' ὁ καπετὰν Μάρκος τοὺς κυττάζουν ξαφνιασμένοι σὰν νὰ βλέπουν φαντάσματα. Δὲν ξέρουν τίποτα γιὰ τὸν ἐρχομὸ τους καὶ δὲν πιστεύουν τὰ μάτια τους. Βλέπουν τὸ παιδί νὰ τοὺς χαμογελαίει καὶ τὸν Στραπάτσο ἔτοιμο νὰ βάλῃ τὰ κλάματα.

— Καπετὰν Νικήτα!, φωνάζει μὲ φωνὴ πού τρέμει ὁ γέρος λοστρόμος. Εἶσαι ζωντανὸς λοιπόν;

— Ὅπως τὸ βλέπεις, καπετὰν Μάρκο! Δὲν καταφέρανε νὰ μὲ ψήσουνε οἱ Ἀλγερίνοι...

— Οὔτε μένα!, λέει ὁ Στραπάτσος.

Ἡ ὑποδοχὴ πού τοὺς γίνεταί εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ κάθε περιγραφή. Τοὺς ἀγκαλιάζουν, τοὺς φιλοῦν, τοὺς ρωτᾶνε τὸ ἓνα καὶ τ' ἄλλο καὶ δὲ χορταίνουν νὰ τοὺς ἀκοῦνε νὰ διηγούνται τὴν ἀπίστευτη περιπέτειά τους στὸ Ἀλγέρι.

— Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος!, λέει ὁ καπετὰν Μάρκος. Δὲν ἀφήνει κανέναν νὰ χαθῇ.

— Ἐχεις νέα ἀπ' τὴν ἀραβωνιαστικιά μου; ρωτᾶει τὸ Ἑλληνόπουλο.

— Ἡ Ἀνθὴ εἶναι καλὰ. Μένει κοντὰ στοὺς δικούς της καὶ σὲ χαιρετάει. Δὲν τῆς κάνουμε λόγο γιὰ τὸ χαμὸ σου. Δὲν θέλαμε νὰ τὴν πικράνουμε. Εἶπαμε μονάχα πὼς εἶχες κάτι δουλειές τοῦ ἀγῶνα νὰ τελειώσης καὶ πὼς ταξίδευες ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὰ νησιά μὲ τρεχαντήρια.

— Τὸ πίστεψε;

— Καὶ ναὶ καὶ ὄχι. Παραπονιότανε πὼς δὲν εἶχε μιὰ γραφὴ ἀπὸ μέρους σου. Ἄλλὰ τώρα πού θὰ σὲ ξαναἰδῇ πάλι μπροστὰ της θὰ ξεχάσῃ.

Ὁ Νικήτας ἀναστενάζει.

— Οὔτε αὐτὴ τῆ φορὰ θὰ μπορέσω νὰ τῆ δῶ, λέει. Πρέπει νὰ κάνω ἓνα μακρυνὸ ταξίδι. Μὰ θὰ τῆς γράψω καί, σὰν τῆς πᾶς τὸ γράμμα καὶ τὸ διαβάσει, θὰ εἶναι ἡσυχῆ.

— Τί, δὲν θάρθῃς μαζί μας; ρωτᾶει ὁ λοστρόμος.

— Ὅχι, καπετὰν Μάρκο. Λογαριάζω ὅμως, πρῶτα ὁ Θεός, πὼς ὕστερα ἀπὸ ἓνα-δυὸ μῆνες θὰ εἶμαι πάλι κοντὰ σας. Ὡς τὰ τότε θὰ κυβερνᾷς ἐσὺ τὸ λατίνι. Ἐγὼ θὰ βρίσκομαι κάπου ἄλλου. Αὔριο τὰ ξημεράματα ἐγὼ κι' ὁ Στραπάτσος φεύγουμε γιὰ τὴν Πόλη.

— Στὸ στόμα τοῦ λύκου πᾶς καπετὰν Νικήτα, κάνει φοβισμένος ὁ λοστρόμος. Οἱ Τούρκοι εἶναι ἀγριεμένοι καὶ ἡ Πόρτα (*) βγαίνει καθημε-

(*) Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἢ ἔδρα τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως στὴν Κωνσταντινούπολι.

ρινά φεφτάδες και κατηγορεί τους γραϊκούς για συνωμότες. Μακάρι να βγώ ψεύτης μὰ φοβάμαι πὼς θ' ἀρχίσουν νὰ βάζουν λεπίδι. Ὁ Σουλτάνος εἶναι θηρίο ἀνήμερο καὶ δὲν τὸ χωνεύει πὼς ἀρχίσαμε νὰ σηκώνουμε κεφάλι.

— Μὴ φοβάσαι!, ἀποκρίνεται τὸ παιδί καὶ χαμογελάει ἤρεμα. Ὅ,τι καὶ νὰ κάνουν δὲ μποροῦν νὰ σταματήσουν τὸν ἀέρα τῆς λευτεριάς πὺ ἀρχισε νὰ φυσάει πάνω ἀπ' τὴ σκλαβωμένη πατρίδα μας... Ἐπειτα αὐτὸ τὸ ξέρεις ἐσὺ καλύτερα ἀπὸ μένα: Χωρὶς θυσίες δὲ θὰ γίνουμε ποτὲ ἐλεύθεροι!

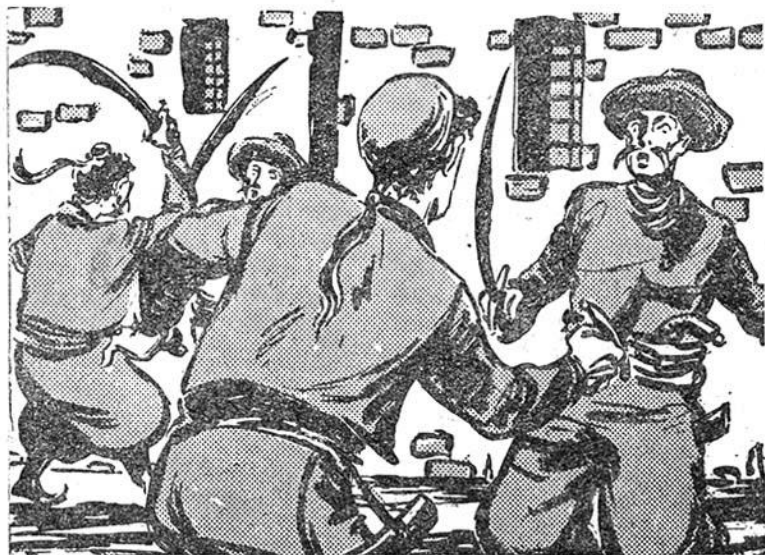
Ὁ γέρο - λοστρόμος κου-

νάει τὸ κεφάλι.

— Ναί. Αὐτὸ τὸ ξέρω!, λέει κι' ἀναστενάζει.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ...
ΜΟΥΣΙΚΗΣ!

Η «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ», ἡ σκούνα τοῦ καπετὰν Γκίκα τοῦ Ὑδραίου, ταξιδεύει τώρα δυὸ μέρες σπὸ πέλαγος μὲ ρούσικη σημαία κι' ἔχει πορεία γιὰ τὰ Στενά. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ περάση γιὰ ν' ἀνηφορίση στὴ Μαύρη Θάλασσα, νὰ φτάση στὴν Ὀντέσσα νὰ φορτώση στάρι γιὰ τὰ νησιά. Τὸ ταξίδι φαίνεται ἤσυχο κι' ὁ Στραπάτσος, πού, ὅταν δὲν πολεμάει, ξαναθυμάται πὼς εἶναι ψάλτης κά

Ὁ Νικίτας καὶ ὁ Στραπάτσος διασταυρώνουν τὰ γιγατανία τους στὴ μέση τοῦ δρόμου μὲ τοὺς δυὸ ἀγνώστους.

Και τώρα το παιδί αιμάλωτο ανάμεσα στους ένα καβαλλάρηδες πηγαίνει σ' ένα σίγουρο θάνατο...

νει μαθήματα... φωνητικής στο πλήρωμα. Τα βράδια, όταν ταλειώνουν τη βάρδια τους, οι ναύτες μαζεύονται στο καμπούνι και ο κοντόχον προς Κεφαλληνίτης, κρατώντας ένα χάροσκα τῆς χέρι, ὀρθός στη μέση τῆς χωρωδίας του, διδάσκει στο πλήρωμα τὰ καινούργια τραγούδια τοῦ Ρήγα πού γεμίζουν μ' ἐνθουσιασμό κάθε ἑλληνικὴ καρδιά.

«...Ὡς πότε παλληκαρία θὰ ζούμε στη σκλαβιά...»

Και κάθε τόσο —εἶναι ζόρικος δάσκαλος ὁ Στραπάτσος— ὅταν τὸ αὐτί του πιάνει κανένα φάλτσο ἀνατινάξεται καὶ οὐρλιάζει σὰν νὰ

τὸν δαίγκωσεν ἀλογόμυγα:

— Ὅχι ἔτσι! Φάλτσο! Φάλτσο, σὰς λέω, μὰ τὸν Ἅγιο Γεράσιμο, τὸν συνονόματό μου! Ἄπ' τὴν ἀρχὴ πάλι...

Καὶ οἱ ναύτες, πού τὸν κάνουν γούστο μὰ καὶ πού τοὺς ἀρέσουν τὰ τραγούδια πού τοὺς μαθαίνει, δὲν τοῦ χαλοῦν τὸ χατήρι. Ἀρχίζουν πάλι ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅσο πού σταιματάνε τὰ φάλτσα καὶ ὁ Στραπάτσος καμαρώνει σὰν γύφτικο σκεπάρνι.

— Μπράβο, λεβέντες! Καὶ τώρα παρακάτω. Ἀκούστε ἐμένα πόσο γλυκὰ τὸ τραγουδάω:

«Κι' ἂν παραβῶ τὸν ὄρκο,

νά πέση ό ούρανός
καί νά μέ κατακάη
νά γίνω σάν καπνός...»

Αυτό τό άπόγεμα, τό τρίτο
του ταξιδιού, ό Στραπάτσος
έχει μοζέψει πάλι τή χορωδία
του στην πλώρη και ξελαρυγ-
γιάζεται... στά φάλτσα, προσ-
παθώντας νά διδάξη τήν συνέ-
χεια του τραγουδιού, όταν ά-
πό μακριά φαίνεται ένα με-
γάλο τούρκικο μπριγκαντίνι.
Έχει άνοιχτά όλα του τά πα-
νιά και στό πλωριό άλμπου-
ρο κυματίζει μιά μεγάλη ση-
μαία μέ τό μισοφέγγαρο. Τό
τραγουδι σταματάει άπότομα
καί οι ναύτες σκορπίζουν στά
πόστα τους. Ό καπετάν Γκί-
κας φαίνεται άνήσυχος.

— Θαρρώ πώς έρχονται
για μάς, λέει.

Ό Νικήτας πού βρίσκεται
δίπλα του φέρνει τό χέρι στό
στήθος του. Έδώ στον κόρφο
του έχει κρυμμένο τό γράμμα
πού πάει στον Πατριάρχη.

— Μας κάνουν σινιάλα νά
τους άκολουθήσουμε!, φωνά-
ζει ένας ναύτης. Νηοψία!

— Κάνε ότι δέν κατάλαβες
τό σινιάλο! λέει ό Νικήτας
στον καπετάνιο. Δέν πρέπει
νά διαβάσουμε τό γράμμα
πού έχω μαζί μου.

— Κάφτο! λέει ό Γκίκας.

— Αυτό δέ γίνεται!, άπαν-
τάει τό Έλληνόπουλο. Ό Πα-
ποιφλέσσας μου ειπε πώς εί-
ναι σπουδαία γραφή και πρέ-
πει νά φτάση μέ κάθε τρόπο
στον Πατριάρχη.

Ό καπετάνιος τής σκούνας
δέν δίνει άπόκρισι. Μέ τά κυ-
άλια παρακολουθεί τό τουρ-

κικό πού έξακολουθεί νά κά-
νη σήματα και νά ζυγώνη. Υ-
ποκρίνεται πώς δέν καταλα-
βαίνει τί του λένε και συνεχί-
ζει τήν πορεία του. Άλλά οι
Τούρκοι δέν άστειεύονται.
Στέλνουν μέ τό κανόνι τους
μιά προειδοποιητική βολή. Η
μπόλα πέφτει σέ μικρή άπό-
στασι από τήν πλώρη του ύ-
δρείκου και σηκώνει ένα μεγα-
λο πίδακα από νερό.

— Θα μάς βουλιάζουνε οι
άτιμοι!, μουγγρίζει ό Στρα-
πάτσος πού έχει πετάξει τώ-
ρα τό χάρακα του δασκάλου
τής μουσικής κι έχει άρπάξει
τό τραμπόνι του. Θα τους ρί-
ξω! Δέ βαστάω.

— Μην κάνεις κουταμάρες,
Γεράσιμε!, τον συγκρατεί τό
παιδί.

— Θα τους άκολουθήσου-
με!, λέει ό καπετάν Γκίκας.
Δέ μπορούμε νά κάνουμε δια-
φορετικά.

Υστερα γυρίζει στον Νι-
κήτα.

— Κύτταξε τί θα κάνης μέ
τό γράμμα έσύ, παλληκαρά
μου!

Βρίσκονται ένα - δυό μίλια
άνοιχτά άπ' τή Λήμνο. Τό
«Άγία Τριάς» στέλνει σινιά-
λο πώς άκολουθεί και τό τούρ-
κικό δέν ρίχνει άλλη βολή.
Μπροστά τό μπριγκαντίνι μέ
τις μπούκες των κανονιών τής
πρόμης του στραμένες στό ύ-
δρείκο, πίσω ή σκούνα, ταξι-
δεύουν προς τις άκτες του νη-
σιού. Έξω από έναν μικρό
κόρφο τό τούρκικο σταμα-
τάει. Η σκούνα φτάνει σέ λί-
γο κοντά του. Μαζεύει τά πα-

νιά και περιμένει. Είναι πλάι στη στερηά...

Μιά βάρκα γεμάτη όπλι-
σμένους Τούρκους έχει κατε-
βή κιόλας απ' τὸ μεγάλο κα-
ράδι και πλησιάζει τὸ Ἑλ-
ληνικό.

— Είμαστε ρούσικο!, φω-
νάζει σκυμμένος ἀπὸ τὶς κου-
παστές ὁ Γκίκας. Δὲν βλέπε-
τε τὴν παντιέρα;

— Αὐτὰ δὲν περνᾶνε πιά!
ἀπαντᾷ ὁ ἀξιωματικὸς πού
βρίσκεται στὴ δάρκα. Ἡ
Πόρτα ἔβγαλε καινούργιο
μπουγιουρντί. Οἱ γκιαούρη-
δες δὲν ἔχουν μπέσα. Θὰ κά-
νουμε ἔρευνα. Ρίχτε τὴ σκά-
λα.

ΟΙ «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ» ΤΟΥ ΣΤΡΑΠΑΤΣΟΥ

Σ' ΑΥΤΟ τὸ μεταξύ, ὁ
Νικήτας Ἀστρακάρης
ἔχει πάρει τὴν ἀπόφα-
σι. Δὲν πρέπει νὰ βροῦν ἀπά-
κω του τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Πα-
τριάρχη. Τὸ μυαλό του δου-
λεύει γοργά. Κάτι πρέπει νὰ
κάνη. Ἐναν τρόπο πρέπει νὰ
βρῆ. Οἱ Τούρκοι θ' ἀναστατώ-
σουν ψάχνοντας τὸ καράδι
και, ὅπως τόχουν συνήθεια,
θὰ κατασχέσουν ὅσα γράμματα
τα βροῦνε στὸ πλήρωμα. Νὰ
τὴν κάψη τὴν ἐπιστολὴ δὲ θέ-
λει. Εἶναι σὰ νὰ τὸ παραδέχε-
ται πὼς νικῆθηκε Και νὰ ξαφ-
νικά πού περνᾷ μιὰ ἔξυπνη
ιδέα ἀπὸ τὸ νου του. Κατε-
βαίνει στὴν κουζίνα τὶς σκού-
νας. Ἐδῶ υπάρχουν ἕνα σω-
ρὸ μικρὰ και μεγάλα σιδερέ-
νια δοχεῖα πού φυλάνε τὰ
μπαχαρικά και ἄλλα φαγώσι-

μα. Τὸ μάτι του πέφτει σ' ἕνα
στρογγυλὸ κουτί. Τὸ παίρνει
τ' ἀνοίγει. Εἶναι γεμάτο πιπέ-
ρι. Τ' ἀδειάζει διαστικά, βγά-
ζει ἀπὸ τὸν κόρφο του τὸ
γράμμα τὸ ρίχνει μέσα και
μαζὶ μ' αὐτὸ ἕνα κομμάτι σί-
δερο πού βρίσκεται μπροστά
του. Ὑστερα κλείνει τὸ κα-
πάκι στεγανά, λιώνει κερὶ
και τὸ στραγίζει γύρω - γύ-
ρω. Ἔτσι δὲν ὑπάρχει φόβος
νὰ πόθη τίποτα τὸ γράμμα.
Ὑστερα μὲ σβέλτες κινήσεις
ἀνοίγει τὴν μπουκαπόρτα
πού βλέπει πρὸς τὴ στερηά
κι' ἀφήνει τὸ κουτί μὲ τὸ πο-
λύτιμο ἔγγραφο νὰ πέση στὴ
θάλασσα. Τὸ μικρὸ σιδερένιο
δοχεῖο μὲ τὸ βάρος πού ἔχει
μέσα του δὲ στέκει στὴν ἐπι-
φάνεια. Βουλιάζει. Τὸ Ἑλλη-
νόπουλο ἀφήνει ἕνα στεναγμὸ
ἀνακουφίσεως.

— Τώρα δὲ θὰ τὸ βροῦν,
φιθυρίζει.

Ὅσην ὥρα λείπει ὁμως
ἀπ' τὸ κατάστρωμα, ὁ Τούρ-
κος ἀξιωματικὸς ἔχει πάρει
τὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα ἀπ'
τὸν πλοίαρχο και ἀρχίζει πα-
ραβάλλοντας τὸ ὄνοματα νὰ
κάνη ἔλεγχο. Ὅλοι εἶναι ἀνή-
συχοι, γιατί σὰν τοὺς μετρή-
ση θὰ βρεθῆ ἕνας λιγώτερος.
Μὰ περισσότερο ἀνήσυχος εἶ-
ναι ἀπὸ ὅλους ὁ Στραπάτσος.
Τὸ πλήρωμα ἔχει μπῆ στὴ
γραμμὴ και οἱ Τούρκοι φωνά-
ζουν ἕναν - ἕνα, τὸν ψάχνουν
και τὸν ἀνακρίνουν.

Ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλω-
νίτης ρίχνει ματιὰς γεμάτες
ἀγωνία δεξιά κι' ἀριστερά.
Μὰ ὁ Νικήτας δὲν φαίνεται.

Πρέπει λοιπόν να βρή κάποιον τρόπο να καθυστερήσει την ανάκριση. 'Η τύχη είναι με το μέρος του.

— Μπάς και άκουσατε, ώρ-
ρὲ γκιαούρ, ρωτάει τούς ναύ-
τες ὁ Τούρκος, γιὰ κάποιον
'Αστρακάριη; 'Απὸ ὅποιον μά-
θω νέαι του δίκω μπαχτσίσι.

'Ο Στραπάτσος ξεροδύχει.

— 'Εγὼ κάτι ἄκουσα, ἀ-
φέντη μου!, λέει καὶ θγαίνον-
τας ἀπ' τῆ σειρά του κάνει ἕ-
ναν τεμενὰ γεμάτο σεβασμό.

— Τί ἄκουσες, ώρέ;

— 'Άκουσα πὼς ἄρπαξε
λέει ἕνα 'Αλγερίνικο καράδι
κι' αἰχμαλώτισε τὸν σουλτάνο
Γκέϋ Μάρντ. Μὰ ἐγὼ, Θεὸς
φυλάξοι, δὲν τὰ πιστεύω κά-
τι τέτοια παραμύθια.

— Καὶ τί ἄλλο ἔμαθες, ώ-
ρὲ; κάνει αὐτὸς κατσουφια-
σμένος.

'Ο Στραπάτσος πάλι ξερο-
βήχει.

— 'Εμαθα ὅτι τώρα πάει
στὴν Πόλι, λέει.

— Χμ! Σωστὰ τὸ ἔμαθες.
Μὰ τὴν 'Αγία Κάρα τοῦ Προ-
φήτη, ἔχεις σωστὲς πληροφο-
ρίες. Καὶ ποῦ βρίσκεται τώ-
ρα, ώρέ;

— Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω. Μὰ
θαρρῶ πὼς θάχη φτάσει κιό-
λας στὸ σαράϊ τοῦ πολυχρο-
νεμένου μας Σουλτάνου. 'Ο
'Αλλάχ νὰ τοῦ... κόβει χρόνια
καὶ νὰ μοῦ δίνει μέρες...

— Σὰ νὰ μὴ τὰ λὲς καλά,
ώρὲ!, ἀγριεύει ὁ Τούρκος.

— Νὰ μὲ συμπαθᾶς, ἀφέν-
τη μου κάνει μὲ μισοκακόμοι-
ρο ὕφος ὁ Κεφαλλονίτης. Λά-
θος ἔκανα. 'Ηθελα νὰ πῶ, ὁ

'Αλλάχ νὰ μοῦ δίνει... μέρες
καὶ νὰ τοῦ κόβη χρόνια.

Καὶ τί πάει νὰ κάνη στὸ
σαράϊ, ώρὲ;

— Πάει νὰ προσκυνήση.
Θέλει νὰ μπη στὴ δούλεψι τοῦ
Πατισάχ.

— Μὲ κοροϊδεύεις, ώρὲ γκι-
αούρ; 'Ο 'Αστρακάρης δὲν
προσκυνάει!

'Ολοι ἔχουν γίνει χλωμοί.
Παρακολουθοῦν τὴν κουβέντα
καὶ μονάχα ὁ Στραπάτσος εἶ-
ναι χαμογελαστός καὶ ψύχραι-
μος. Κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ κα-
ταλάβη ποῦ θέλει νὰ φτάση.

— Καὶ ποῦ τὰ ἔμαθες ὅλα
αὐτὰ ἐσὺ ώρέ;

'Ο Κεφαλλονίτης ξεροδύ-
χει.

— Ποῦ τὰ ἔμαθα; Χμ! 'Ε-
δῶ σὲ θέλω. 'Αν τὸ βρῆς, ποῦ
τὰ ἔμαθα;

'Ο Τούρκος φέρνει τὸ χέρι
στὸ χατζάρι του.

— Θὰ μιλήσης, ώρὲ, γιὰ
θὰ σοῦ πάρω τὸ κεφάλι;

'Ο Στραπάτσος νοιώθει νὰ
τὸν τρῶνε οἱ φούχτες του καὶ
κάτι ἀρχίζει νὰ τὸν γαργα-
λάει στὸ λαρύγγι. Αὐτὸ εἶναι
σημάδι φανερό πὼς ἐτοιμάζε-
ται νὰ ψάλῃ. 'Αλλὰ μὲ μιάς
ἀλλάζει ὕφος. Μὲ τὴν ἄκρη
τοῦ ματιοῦ του βλέπει τὸν Νι-
κήτα ποῦ γλιστράει ἀπαρα-
τήρητος στὸ κατὰστρωμα καὶ
μπαίνει στὴ γραμμὴ μαζί μὲ
τούς ἄλλους ναῦτες.

— 'Ε! 'Αφοῦ θέλεις λοι-
πὸν νὰ στὸ πῶ, λέει, ὅλα τοῦ-
τα τὰ ἄκουσα στοὺς καφενέ-
δες τῆς 'Ισταμποῦλ ποῦ ἤ-
μουνα τὶς προάλλες.

— Τούτος εἶναι μπιτ γιὰ

μπιτ κουζουλός! Λέει ο Τούρκος και δεν του δίνει πιά προσοχή. "Αδικά έχασα τον καιρό μου...

Και γυρίζει στους ναύτες του.

— "Αϊντε μπρέ. Ψάχτε και τους υπόλοιπους γκιαούρηδες!

ΤΟ ΧΤΑΠΟΔΙ

ΥΣΤΕΡΑ από το πλήρωμα, οι Τούρκοι ψάχνουν από τη μιά ως την άλλη άκρη το καράβι. Μά δεν βρήκανε τίποτα υποπτο και μια ώρα αργότερα ή βάρκα άφησε τη σκούνα και ξαναγύρισε στο μπριγκατίνι.

— Τώρα μπορείτε να συνεχίσετε το ταξίδι σας!, στέλνουν σιγιάλο στο υδρείκο.

Βλέπουν το τούρκικο που κάνει πανιά και άπομακρύνεται. 'Ο καπετάν Γκίκας δίνει διαταγή ν' αρχίσουν τις μανούβρες. Θα ξεκινήσουν κι αυτοί. Μά το 'Ελληνόπουλο τρέχει κοντά του.

— Μή βιαστής, καπετάνιο, να κάνης πανιά!, του λέει.

— Γιατί; παραξενεύεται αυτός.

— Θα βουτήξω στη θάλασσα.

— Να κάνης τί;

— Να ξαναπάρω το γράμμα του Πατριάρχη...

Και του εξηγεί τὰ καθέκα στα. 'Ο Γκίκας κουνάει το κεφάλι.

— Τὰ νερά δεν είναι βαθεία εδώ, του λέει. Μά είναι γεμάτα βράχια μυτερὰ και

άπτομα. Μπορεί νὰ τσακιστής...

— Μή σε νοιάζει. Δεν είναι ή πρώτη φορά που βουτάω.

— Μονάχα που πρέπει νὰ βιαστής, τον συμβουλεύει ο υδραίος. Σε λίγο θ' αρχίση νὰ σκοτεινιάζη.

— Πάρε και κανένα μαχαίρι μαζί σου, του λέει ο Στραπάτσος που άκούει γεμάτος άνησυχία την άπόφασιν του παιδιού. 'Ο τόπος εδώ είναι γεμάτος χταπόδια.

— 'Εν τάξει, Γεράσιμε!, άποκρίνεται το 'Ελληνόπουλο. "Έχω μαζί μου ένα μαχαίρι.

Ρίχνει μιὰ ματιὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦ τουρκικοῦ. Είναι πολύ μακριὰ τώρα. Κάνει τὸ σταυρὸ του καὶ βουτάει. Τὰ πνεμόνια του είναι γεμάτα ἀέρα καὶ βουτάει μὲ τὸ κεφάλι, ἔχοντας ἀνοιχτὰ τὰ μάτια. Τὸ βλέμμα του κυττάζει γύρω στὸ μισοσκόταδο τοῦ βουθοῦ. Είναι πραγματικὰ ἕνα ἄγριο μέρος τοῦτο. "Έχει δίκην ὁ καπετάν Γκίκας. 'Ο βυθὸς είναι γεμάτος ρήγματα καὶ μαῦροι βράχοι διακρίνονται ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ σκοτεινὲς τρύπες. Μικρὰ καὶ μεγάλα ψάρια περνοῦν δάπλα του κυττάζοντας παραξενεμένα αὐτὸ τὸ παράξενο πλάσμα που κολλιμπάει μαζί τους κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας.

Ρίχνει ματιὰς δεξιὰ κι' ἀριστερά. Μά πουθενὰ δεν βλέπει τὸ κουτὶ μὲ τὸ πολύτιμο ἔγγραφο. Τώρα είναι ἀναγκασιμένος ν' ἀναδυθῆ νὰ πάρη ἀνάσα. Τινάζεται πρὸς τ' ἀ-

πάνω και βγαίνει στην έπιφάνεια. Άναπνέει. Άπό τις κουπαστές τόν παρακολουθούν.

— Τί έγινε; του φωνάζει ο Στραπάτσος.

— Μην είσαι βιαστικός!, άποκρίνεται φωναχτά τo παιδί.

— Θαρρώ πως χρειάζεσαι βοήθεια!, του λέει εκείνος.

Μα τo Έλληνόπουλο δέν τόν άκούει. Έχει γεμίσει πάλι τo στήθος του με όξυγόνο και βουτάει κάθετα σά βολίδα. Τώρα έχει βουτήξει πιό βαθειά κι' αισθάνεται τήν πίεσι του νερού. Τ' αυτιά του βουίζουν. Μα όλα αυτά τά ξεχνάει σχεδόν άμέσως. Νάτο τo σιδερένιο κουτί. Έκει, πεσμένο λάμπμεσαι σέ δυο θράχους, λαμπακοπάει σαν άσημι. Κάνει μιá τελευταία προσπάθεια τo φτάνει, τo άρπάζει και τινάζεται ψηλά. Τo κεφάλι του είναι τώρα έξω άπό τo νερό και άναπνέει. Δείχνει τo κουτί σέ κείνους που παρακολουθούν άπό τήν κουπαστή τής σκούνας και χαμογελάει.

Ξαφνικά όμως τούτο τo χαμόγελο χάνεται άπό τά χείλη του και τo πρόσωπό του γίνεται χλωμό. Κάτι τυλίχτηκε γύρω στους άστραγάλους του και τόν τραβάει με μιάν άπερίγραπτη δύναμι προς τά πίσω. Βγάξει μιá πνιχτή κραυγή και βυθίζεται.

— Κάτι του συνέβη του μι κρού!, ξεφωνίζει ο Στραπάτσος. Νά τόν βοηθήσουμε!

Ο Νικήτας, καθώς βυθίζεται, κυττάζει προς τά κάτω

και παγώνει. Ένα φοβερό τέρας, ένα τεράστιο χταπόδι έχει τυλίξει τo ένα πλοκάμι του στο δεξιό του πόδι και τόν τραβάει προς τόν βυθό. Διακρίνει τά πράσινα μάτια του που τόν κυττάζουν γεμάτα έχθρα και καταλαβαίνει πως, αν δέν κινηθή γοργά, είναι χαμένος. Δέν άφηνει τo κουτί. Μα με μιá σβέλτη κίνηση διπλώνεται στα δύο και με τo έλεύθερο χέρι του φουχτιάζει τo μαχαίρι που έχει στη μέση του. Ύστερα παίρνοντας μιá τούμπα μέσα στο νερό καρφώνει τή λεπίδα στο χοντρό πλοκάμι που τόν κρατάει αιχμάλωτο. Τo μαχαίρι κόβει σαν ξυράφι και έλευθερώνεται. Βλέπει τo μεγάλο χταπόδι — τo στόμα του χωράει ένα άλáκερο κεφάλι ανθρώπου και τo κάθε πλοκάμι του είναι παραπάνω άπό δυο μέτρα—που όπισθοχωρεί για μερικέσ στιγμές άφήνοντας πίσω του ένα μαύρο ύγρο. Μα ξέρει πως σέ λίγο θά έπιτεθή και πάλι. Αυτά τά τέρατα του βυθού είναι πεισιματάρικα και αίμοβόρα. Άν μπορέση και φτάση πάλι στην έπιφάνεια, θά σωθή. Κάνει μιάν άπεγνωσμένη προσπάθεια και βγάξει πάλι τo κεφάλι του άπ' τo νερό. Μα ίσα-ίσα που προφταίνει ν' άναπνεύση. Γιατί τήν ίδια στιγμή τo χταπόδι όρμάει άπάνω του. Δέ θέλει με κανένα τρόπο νά χάση τή λεία του.

Τo Έλληνόπουλο άνατριχιάζει καθώς φέρνει στο νού του τόν τραγικό θάνατο που

τὸν περιμένει. Μέσα ἀπὸ τὸ πελώριο στόμα τοῦ τέρατος αὐτοῦ προεξέχει ἕνα γαμπρὸ ράμφος ποῦ μοιάζει μὲ τὸ ράμφος τοῦ παπαγάλου, ἀλλὰ εἴκοσι φορές μεγαλύτερο, καὶ ξεσκίζει ἀγρία ὅ,τι πέσει ἀπάνω του. Ξεσκίζει καὶ ρίχνει στὸ στομάχι του τὶς σάρκες τοῦ θύματός του! Ὅχι, δὲν πρέπει νὰ βρῆ ἕναν τόσο φριχτὸ θάνατο.

Αἰσθάνεται πάλι τὶς παγωμένες βεντούζες νὰ τὸν ἀγγίζουν, μὰ μὲ μιὰ γοργὴ κίνησι γέρνει πλάγια καὶ γλιστράει. Τὸ χταπόδι τινάζει πρὸς τὰ ἔμπροσ τὰ πλοκάμια του καὶ τὸν χτυπάει στὸ στήθος. Ὁ Νικήτας νοιώθει σὰ νὰ τὸν χτυποῦν μὲ μαχαίρι καὶ ἀνατρέπεται. Τὴν ἴδια στιγμή δυὸ πλοκάμια τυλίγονται σὰ λάσο γύρω ἀπὸ τὴ μέση του. Πάλι βυθίζεται. Αὐτὴ τὴ φορά μόνον ἕνα θαῦμα μπορεῖ νὰ τὸν σώσει. Χτυπάει δεξιὰ κι' ἀριστερὰ σὰν τρελλὸς μὲ τὸ μαχαίρι του. Κόβει τρία ἀκόμα ἀπ' τὰ πλοκάμια ποῦ ζητοῦν νὰ τυλιχτοῦν στὸ λαιμό του. Μὰ ἐκεῖνα ποῦ βρίσκονται γύρω ἀπὸ τὴ μέση του δὲν λασκάρουν. Κι' ὅλο αἰσθάνεται πὼς βυθίζεται περισσότερο.

— Εἶμαι χαμένος... Εἶμαι χαμένος... σκέπτεται.

Ὁ νοῦς του πάει στοὺς συντρόφους του, ποῦ θὰ τὸν περιμένουν ἄδικα νὰ γυρίσει στὸ καράβι, καὶ αὐτὴ τὴν τελευταία στιγμή αἰσθάνεται μιὰ βαθεῖα ἐλπίσι νὰ τὸν τυλίγῃ γιὰ δυὸ πράγματα: Τὸ γράμ-

μα δὲ θὰ φτάσει στὰ χέρια τοῦ Πατριάρχου καὶ δὲ θὰ ἐξαναβῆ ποτὲ τὴν ἄμορφη ἀρρωδωτιστικὰ του τὴν Ἄνθη. Ἐνα θαῦμα μόνον μπορεῖ νὰ τὸν σώσει.

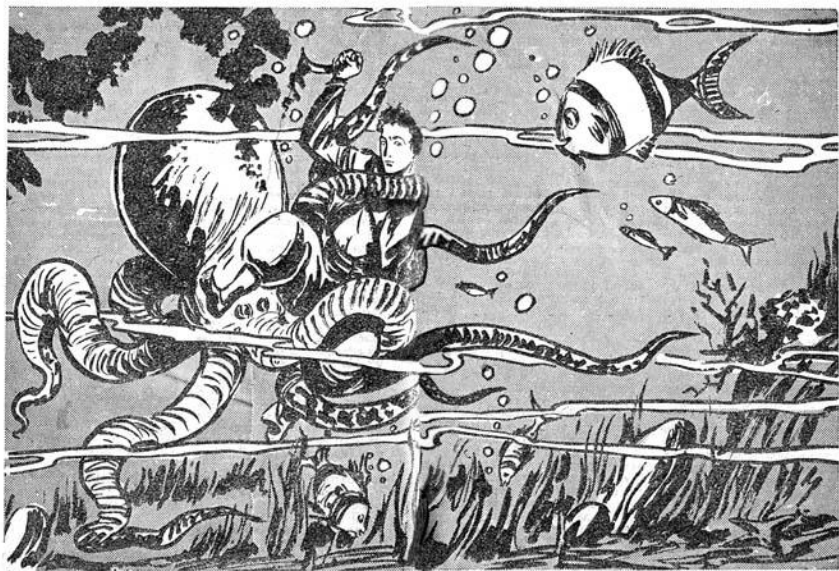
Καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα ἀρχίζει νὰ πιστεῦθῃ πὼς γίνεται. Σὰ σὲ ὄνειρο βλέπει τὸν Γεράσιμο Στραπάτσο καὶ τρεῖς ναῦτες ἀπὸ τὴ σκούρα ποῦ βουτάνε κι' ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος του μὲ κοφτερὰ τσεκούρια στὰ χέρια. Νοιώθει κάτι σὰ νὰ γίνεται σεισμός. Ὁλάκερο τὸ κορμί του τραντάζεται. Τὰ τσεκούρια κομματιάζουν τὰ πλοκάμια ποῦ τοῦ σφίγγουν τὴ μέση καὶ τώρα καταλαβαίνει πὼς εἶναι ἐλεύθερος. Ὑστερα αἰσθάνεται νὰ τὸν παρασύρουν πρὸς τὰ πάνω καὶ τὰ πνεμόνια του ρουφῶνε λαίμαργα τὸν ἀέρα.

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΟΤΑΝ ἀνοίγει τὰ μάτια του, εἶναι σὰ νὰ συνέρχεται ἀπὸ ἕναν φοβερὸ καὶ ἀπίστευτο ἐφιάλητη. Εἶναι ξαπλωμένος στὴν κουκέτα του καὶ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του στέκει καὶ τὸν κυττάζει χαμογελῶντας ὁ Στραπάτσος. Νοιώθει μιὰ φοβερὴ κούρασι καὶ πόνους στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια.

— Τί ἔγινε; ρωτᾷ.

— Παρὰ λίγο νὰ μὲ βάλῃς νὰ ψέλνω!, ἀποκρίνεται ὁ Κε φαλλωνίτης. Εὐτυχῶς ὅμως ποῦ σὲ προφτάσαμε. Τὸ ἄτιμο, ἦταν θεριὸ ὄλακερο. Μὲ τέσσερις μπαλτάδες τὸ πολε-

Τό Έλληνόπουλο έχει μπερδευτή τώρα σ' έναν άγώνα ζωής ή θανάτου
μέ τό θαλάσσιο τέρας.

μήσαμε και κινδυνέψαμε να τὰ βγάλουμε πέρα.

Τὸ παιδί τοῦ σφίγγει τὸ χέρι.

— Σ' εὐχαριστῶ, Γεράσιμε, τοῦ λέει. Μοῦ ἔσωσες τὴ ζωή!

Ἔπειτα σὰ νὰ θυμᾶται κά τι γίνεται ξαφνικὰ ἀνήσυχος.

— Τὸ κουτί μὲ τὸ γράμμα; ρωτᾶει.

— Ἐν τάξει κι' αὐτό! Εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι σου. Τώρα κοιμήσου λίγο νὰ ξεποστᾶσης.

— Κάνουμε πανιά;

— Ἐδῶ καὶ δυὸ ὧρες ταξιδεύουμε. Εἶδουμε καὶ πάθαμε νὰ σὲ συνφέρουμε.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης ἔχει συνέλθει ἐντελῶς. Τὸ «Ἁγία Τριάς» σὲ λίγο θὰ μπητὸ στὰ στενὰ καὶ ἀρχίζουν νὰ προετοιμᾶζονται. Ὁ καπετὰν Γκίκας σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες ποῦ ἔχει ἀπ' τὸ Μισοῦλη καλεῖ τοὺς δυὸ ἐπιβάτες του στὴν καμπίνα του καὶ τὰ κουβεντιάζουν ἰδιαίτερως. Τοὺς δίνει δυὸ μεταχειρισμένες τούρκικες φορεσιές. Μ' αὐτὰ τὰ ρούχα θὰ μπορέσουν νὰ κυκλοφορήσουν χωρὶς φόβο στὴν Πόλι. Κανεὶς δὲ θὰ τοὺς προσέξῃ καὶ ὄλοι θὰ τοὺς περνᾶνε γιὰ Τούρκους. Κάτω ἀπὸ αὐτὰ τὰ ρούχα, κρύβουν δυὸ πιστόλια ὁ καθένας, ἓνα χατζάρι κι' ἓνα γιγαταγάκι. Ὁ Νικήτας ἔχει πάλι στὸν κόρφο του τὸ γράμμα γιὰ τὸν Πατριάρχη.

— Μόλις βγῆτε ἀπ' τὸ καράβι θὰ πάτε στὸν Ἀχμέτ -

καφενὲ τοὺς λέει. Ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ τοῦ καφενείου εἶναι γραικὸς καὶ ἀνήκει στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία. Ὅλοι ὁμως στὴν Πόλι τὸν περνᾶνε γιὰ μουσουλμάνο. Θὰ τοῦ πῆτε πῶς πάτε ἀπὸ μέρους τοῦ Μισοῦλη κι' αὐτὸς θὰ σᾶς βοηθήσῃ στὴν ἀποστολή σας. Ἐγὼ θὰ περᾶσω ἔπειτα ἀπὸ ἓνα μῆνα, ἐπιστρέφοντας ἀπ' τὴν Ὀντέσσα, νὰ σᾶς πάρω. Νάχετε πάντα τὸ μᾶτι σας στὸ λιμάνι. Κι' ὅταν δῆτε τὴ σκούνα, θὰ ξαναπάτε πάλι στὸν Ἀχμέτ - Καφενέ. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ βροῦν τὸν τρόπο νὰ σᾶς φέρουν στὸ καράβι χωρὶς νὰ σᾶς μυριστοῦν οἱ Τούρκοι.

Ὁ καπετὰν - Γκίκας ἀνοίγει τὸ σεντοῦκι του καὶ βγάζει δυὸ σακουλάκια μὲ λεφτά. Τοὺς τὰ δίνει.

— Πρέπει νάχετε καὶ χρῆμα μαζί σας, τοὺς λέει. Χωρὶς λεφτὰ δὲ θὰ μπερδέσετε νὰ κινιθῆτε, ὅπως χρειάζεται.

Ὁ Νικήτας κι' ὁ Στραπάτσος ἔπειτα ἀπὸ λίγο εἶναι ἔτοιμοι. Κάτω ἀπὸ τὰ τούρκικα ρούχα εἶναι ἐντελῶς ἀγνωρῆστοι. Κι' οἱ ἴδιοι οἱ ναῦτες δύσκολα τοὺς ἀναγνωρίζουν.

— Λυπᾶμαι, λεβέντες, ποῦ χωρίζομαστε, τοὺς λέει ὁ Στραπάτσος, καὶ σταιμαπάνε τὰ μαθήματα τῆς χορωδίας μας. Μὰ στὸ γυρισμὸ θὰ ξαναρχίσουμε πάλι.

Μιά ὥρα ἀργότερα, τὸ «Ἁγία Τριάς» μὲ τὴν πρόφασι πῶς θέλει νὰ κάνῃ μερικὲς ἐπισκευὲς στὰ πανιά του διπλωρᾶνε σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς ντόκους τοῦ λιμανιοῦ. Τὸ ἴδιο

βράδυ με χίλιες προφυλάξεις, γλυστρούν απ' τὸ καρδάβι δυὸ σκιές. Βγαίνουν στὴν παραλία, μπαίνουν σὲ κάτι στενά καλντηρίμια καὶ τραβούν πρὸς τὸν Ἀχμέτ - καφενέ.

ΑΧΜΕΤ - ΚΑΦΕΝΕ

Ο ΜΑΡΤΙΟΣ τοῦ 1821 εἰδικά μῆνας γεμάτος ἀγωνία γιὰ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Πόλης. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη μαθαίνει τίς πρώτες ἀόριστες πληροφορίες γιὰ τὴν ὑπαρξί τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ποὺ ὀργανώνει τὴν ἐξέγερσι τῶν γραικῶν. Οἱ πληροφορίες αὐτὲς ἐπιβεβαιώνονται λίγες μέρες ἀργότερα, ὅταν οἱ Τούρκοι πιάνουν ἐπιτολὲς τοῦ Ὑψηλάντη ποὺ ἔχουν φέρει μαζί τους ἀπ' τὴ Μολδοβλαχία, στὴν Πόλη δυὸ ἀπεσταλμένοι του. Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι γεμάτῃ ἠλεκτρισμὸ καὶ ὅλοι καταλαβαίνουν πῶς ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη θὰ ξεσπάσῃ μιὰ φοβερὴ μπόρα. Πολλοὶ χριστιανοὶ καταφέρνουν νὰ φύγουν κρυφῶ, ἀναζητώντας τὴν σωτηρία τους σὲ ρωσικὸ ἔδαφος.

Στις 6 Μαρτίου διαβάζεται σ' ὅλα τὰ τζαμιά ἓνα μυστικὸ φερμάνι τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ: «Ὅλοι οἱ πιστοὶ νὰ εἶναι διὰ παντὸς ἔτοιμοι καὶ ἄγρυπνοι γιὰ νὰ χτυπήσουμε κατακέφαλα τοὺς γκιαούρ ποὺ ἐτοιμάζονται νὰ κινήσουν ἔνοπλον χεῖρα εἰς τὸ κράτος μου. Οἱ μὴ ἔχοντες ὅπλα νὰ πωλήσωσι καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ κλινωσκεπάσματά

των διὰ ν' ἀγοράσουν. Ἄς ἀνοίξωσιν ὅλοι τὰ ὄμματά των. Πρόκειται περὶ θρησκείας. Ὁ αὐτοκρατορικός σκοπὸς μου εἶναι νὰ κερδίσω τὰς καρδίας τῶν ἀληθινῶν πιστῶν καὶ νὰ ἐνισχύσω τὸν νόμον τοῦ Μωάμεθ. Εἶθε νὰ φανήτε ἄγρυπνοι!» (*)

Ἡ παραγγελία αὐτὴ τοῦ σουλτάνου δυναμώνει τὸν φανατισμὸ καὶ ἡ καταιγίδα δὲν ἀργεῖ νὰ ξεσπάσῃ. Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἔχουν μεταφερθῆ στὴν Πόλη αἰμοβόρες ὀρδὲς ἀπὸ ἀσιάτες στρατιῶτες. Αὐτοὶ ἐδῶ παίρνουν διαταγὲς ν' ἀρχίσουν τὴ δράσι τους καὶ ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη φουντῶνει ὁ χαλασμός. Μὲ γυμνά γιαταγάνια ξεχύνονται στοὺς δρόμους καὶ σφάζουν ἀλογάριαστα τοὺς χριστιανούς. Σφάζουν, παραδιάζουν σπίτια, ἀτιμάζουν κοπέλλες, βάζουν φωτιά στοὺς χριστιανικοὺς μαχαλάδες καὶ ἡ μεγάλη πολιτεία γεμίζει ἀπὸ αἷμα καὶ θρήνους. Σ' ὅλες τίς γωνιὰς τῶν δρόμων στήνουν ἀγχοῦνες καὶ κρεμοῦν γέρους, παιδιὰ καὶ γυναῖκες. Ἀπ' τὰ κλαριά τῶν δέντρων κρέμονται πτώματα. Κι' ὅσους βαρνοῦνται ἢ δὲ μποροῦν νὰ σύρουν στὸ δρόμο τοὺς κρεμοῦν ἔξω ἀπ' τίς πόρτες ἢ τοὺς κοιματιάζουν καὶ πετοῦν ἀπὸ τὰ

(*) Φερμάνια μὲ παρόμοιο περιεχόμενον διαβάσθηκαν τὴν ἴδια ἐποχὴ καὶ σ' ὅλα τὰ τζαμιά τῆς σκλαβωμένης Ἑλλάδος (Ἱστορία Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως. Σ. Τρικούπη).

παραθύρα τὰ κρεουρηνιμένα κορμιά τους.

— Θάνατος καὶ κρεμάλα στους ἀπίστους! Τὸ σπαθὶ τοῦ Προφήτη στὰ κεφάλια τους!

Αὐτὴ ἡ κραυγὴ ἀπλώνεται ἀπ' τὴ μιὰ ἕως τὴν ἄλλη ἄκρη καὶ κανεὶς δὲν μένει ἀργός. Ὁ ὀπλισμένος ὄχλος ἀποτελειώνει ὅ,τι ἔχουν ἀφήσει ὀρθοὶ οἱ στρατιῶτες. Μεθυσμένοι δερβίσηδες, ποὺ χορεύουν θρησκευτικούς χορούς ὑπὸ τὴν ἦχου τοῦ ταμποῦρλων, γυρίζουν στους δρόμους καὶ δίνουν συνθήματα θανάτου καὶ καταστροφῆς.

— Κανεὶς γκιαούρης ζωντανός! Κανεὶς γκιαούρης ζωντανός!

Οἱ Τούρκοι μπαίνουν στὶς ἐκακλησιές διαρπαίζουν τὰ ἀσημένια καὶ χρυσὰ ἀφιερώματα, ποδοπατοῦν τὶς εἰκόνες, καίνε καὶ ληστεύουν Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔχει μεταβληθῆ σὲ μιὰ κόλασι φωτιάς καὶ θανάτου γιὰ τοὺς χριστιανούς.

Μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια κατάσταση βρίσκονται, καθὼς ἀποβιβάζονται στὸ Τοπχανέ, ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης κι' ὁ Στραπάτσος.

— Σὲ ἄσκημη ὄρα ἦρθαμε!, γκρινιάζει ὁ Κεφαλλωνίτης, καὶ χαϊδεύει τὸ γιαταγάνι του. Ἄν καταλάβουν πὼς εἴμαστε γραϊκοί... κλάψα Χαράλαμπε!

— Θὰ τὰ καταφέρουμε, μὴ φοβάσαι!, τοῦ δίνει κουράγιο τὸ παιδί.

Μέσα του ὅμως μιὰ δυνατὴ

λύσσα τὸν πνίγει. Ἄχ, ἄς μπορούσε νὰ ριχνότανε μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ ἀνάμεσα στ' αὐτὰ τὰ θεριὰ νὰ τσακίσῃ ὅσο τὸ δυνατό περισσότερο κι' ὕστερα ἄς χανότανε κι' αὐτός. Μὰ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα. Τὸ γράμμα πρέπει νὰ φτάσῃ στὰ χέρια τοῦ Πατριάρχη.

Προχωροῦν ἀνάμεσα σὲ ὀπλισμένους χαϊμάληδες καὶ καϊκτοῆδες τοῦ λιμανιοῦ ποὺ οὐρλιάζουν καὶ μὲ κόπο καταφέρνουν νὰ φτάσουν στὸ Ἄχμετ - καφενέ. Ὁ ἰδιοκτητῆς του εἶναι ἕνας πηλὸς ἄντρας μὲ σαφίκι καὶ φέσι καὶ κυττάζει μὲ ἄσκημο μάτι τοὺς καινουργιοφερμένους. Ὁ Νικήτας πηγαίνει πρὸς τὸ μέρος του βαρρετὰ καὶ τὸν χαιρετᾷ κάνοντας τὸ σημεῖο τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας. Χτυπάει τὰ δυὸ δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ του χεριοῦ πάνω στὴ φούχτα τοῦ δεξιοῦ.

— Ἐμαθες τίποτα γιὰ καμμιὰ καινουργία ἐφεύρεσι; τὸν ρωτᾷ. (*)

— Δύσκολο πράγμα αὐτὸ ποὺ ζητᾷς! τοῦ λέει.

— Κι' ὅμως πρέπει νὰ βρεθῆ ἕνας τρόπος, ἐπιμένει τὸ

(*) Ἀνάμεσα στ' ἄλλα συνθήματα ἀναγνωρίσεως ποὺ εἶχαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ἦταν κι' αὐτὴ ἡ ἐρώτησι. Ἐκείνο τὸν καιρὸ ὅλος ὁ κόσμος ἀγωνιοῦσε μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου, ποὺ θὰ μὲτέβαλλε, ὅπως πίστευαν ὅλα τὰ εὐτελῆ μέταλλα σὲ νουσαφι. Ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία ἐνδιεφερότανε γι' αὐτὴ τὴν ἐφεύρεσι, γιατί θὰ τῆς ἔδινε τὰ νοσηματικὰ μέσα νὰ δυναίωσῃ τὸν ἄνθρωπο.

παιδί. Είναι ανάγκη να δώσω τὸ γράμμα τοῦ Παπαφλέσσα στὸν Πατριάρχη.

Ὁ Ἀχμέτ σκέπτεται λίγο.

— Βρήκα!, κάνει ὕστερα ἀπὸ μιὰ μικρὴ σιωπῆ. Ἐνας μονάχα μπορεῖ νὰ σὰς βοηθήσει.

— Ποιός;

— Ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης. Είναι ὁ Ἕλληνας μεγάλος διερμηνέας τῆς Πόρτας. Αὐτὸν δὲν τὸν ὑποψιάζουν οἱ Τούρκοι. Ἐκεῖνος μονάχα μπορεῖ νὰ σὰς μπᾶσει στὸ φανάρι.

Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ Ἀχμέτ - καφενὲ κυττάζει γύρω του καὶ σκύβει πιὸ πολὺ κοντὰ τους. Κάτι τοὺς λέει χαμηλόφωνα καὶ τὸν ἀκούει προσεχτικὰ. Τοὺς κατατοπίζει πὼς μποροῦν νὰ βροῦν τὸ σπίτι του.

— Ἐπειδὴ ὁμως μπορεῖ ὁ ὑπηρέτης του ποὺ θὰ σὰς ἀνοίξη τὴν πόρτα νὰ μὴ σὰς ἀφήσει νὰ περάσετε μέσα, θὰ τοῦ δείξετε αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι...

Καί, καθὼς μιλάει, βγάζει ἀπὸ τὸ δαχτυλὸ του ἕνα μαλακὸ ματενιο δαχτυλίδι ποὺ φορᾷει καὶ τὸ δίνει στὸν Νικήτα.

— Ὅταν τὸ δῆ, συνεχίζει, θὰ σὰς πάη ἀμέσως κοντὰ του.

Τὸ Ἑλληνόπουλο παίρνει τὸ δαχτυλίδι καὶ τὸ περνᾷει στὸ δαχτυλὸ του. Ὑστερα σφίγγει τὸ χέρι τοῦ Ἀχμέτ.

— Σ' εὐχαριστοῦμε, τοῦ λέει. Θὰ ξαναγυρίσουμε σύντομα νὰ σοῦ ποῦμε τὰ νέα μας.

— Νὰ προσέχετε, τοὺς συμ

βουλεύει αὐτός. Οἱ Τούρκοι, ὅπως θὰ τὸ καταλάβετε κι' οἱ ἴδιοι ἀπ' τὶς λίγες ὥρες ποὺ ἔχετε ἐδῶ, εἶναι ἀνήμερα θηρία. Νάχετε ἀνοιχτὰ τὰ μάτια σας...

Ὑστερα ἀπὸ λίγο, ὁ Νικήτας κι' ὁ Στραπάτσος βρίσκονται πάλι στὸ δρόμο. Πέρα μακριὰ, ἀπ' τὴ συνοικία ὅπου μένουν οἱ χριστιανοί, τερόστιες φλόγες ὑψώνονται στὸν οὐρανό. Οἱ φωτιές, ποὺ ἔχουν ἀνάψει στὰ ἑλληνικὰ σπίτια οἱ ὀρδὲς τοῦ Σουλτάνου, παίρνουν ὀλοένα καὶ μεγαλιότερη ἔκταση. Οἱ καπνοί, τεράστια σύννεφα, σκεπάζουν τὰ ὄστρα...

ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Α ΠΟΤΟΜΑ, καθὼς βαδίζουν, ὁ Στραπάτσος κοινοστέκεται.

— Τί τρέχει; τὸν ρωτᾷει ξαφνιασμένο τὸ παιδί.

— Θαρρῶ πὼς μᾶς ἔχουν πάρει τὸ κατόπι, λέει. Ἐκεῖνοι οἱ δυὸ ποὺ καθόνταν κοντὰ στὴν πόρτα τοῦ καφενὲ δταν κουβέντιαζες με τὸν Ἀχμέτ, ρίχνανε κατὰ τὸ μέρος μας κλεφτὲς ματιές. Δὲ μοῦ ἀπέσπυσε οἱ φάτσες τους. Αὐτοὶ ἴσως τώρα νὰ μᾶς παρακολουθοῦνε.

Ὁ Νικήτας κάνει πιὸ διαστικὸ τὸ δῆμα του.

— Τώρα θὰ καταλάβουμε λέει, ἂν μᾶς παρακολουθοῦν ἢ ὄχι... Προχώρα!

Στρέβουν μιὰ γωνιά, μπαίνουν σ' ἕνα σκοτεινὸ δρομάκο καὶ κρύβονται στὴν κώχη μιᾶς

πόρτας. Άφουγκράζονται και φέρνουν τὸ χέρι στὶς λαβὲς τῶν σπαθιῶν τους. Άκούνε βήματα πού ζυγώνουν. Τὰ βήματα εἶναι διαστικὰ σὰ νὰ τρέχουν ἐκεῖνοι πού ἔρχονται. Νάτοι κιόλας. Φάνηκαν στὴ γωνιά καὶ στέκουν κυττάζοντας γύρω τους. Άπὸ τὴ θέσι πού βρίσκεται ὁ Νικήτας μπορεῖ νὰ δῆ τὰ χαρακτηριστικὰ τους. Ναὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ δυὸ πελάτες τοῦ Άχμέτ - καφενέ. Έχει δίκηο ὁ Στραπάτσος. Τὸς παρακολουθοῦν.

— Μὰ τί γίνανε; ρωτᾶει ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ.

— Σὲ κάποιο ἀπὸ αὐτὰ τὰ σπίτια πρέπει νὰ ἔχουν τρυπώση! ἀποκρίνεται ὁ ἄλλος. Δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀφήσουμε.

— Εἶσαι βέβαιος πὼς εἶναι αὐτοί;

— Βάζω στοίχημα μὲ τὸ κεφάλι μου. Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ εἶναι ὁ Άστρακάρης. Πρὶν δυὸ μῆνες πού ἤμουνα στὸ Άλγέρι, τὸν εἶδα πολλές φορές μὲ τὶς ἀλυσίδες στὰ πόδια... Ὁ ἄλλος εἶναι ἡ παρέα του. Τσοκάσαν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὁ Άλλὰχ μονάχα ξέρεῖ τί ἦρθαν νὰ σκαρῶσουνε ἐδῶ.

Τὸ παιδί σφίγγει τὰ δόντια.

— Σπιούνοι, λέει χαιμηλόφωνα στ' αὐτὶ τοῦ Στραπάτσου.

Ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλωνίτης νοιώθει νὰ τὸν γαργαλάει τό... λαρύγγι του.

— Ἰθὰ ψάλω!, ἀποκρίνεται.

Ὅσο σιγὰ κι' ἂν ἀντηλλά-

γησαν ἄμως αὐτὲς οἱ λίγες κουβέντες, οἱ δυὸ ἄγνωστοὶ κάτι ἀκοῦνε. Γυρίζουν ξαφνιασμένοι καὶ τὰ μάτια τους καρφώνονται στὴ χαιμηλὴ πόρτα. Άπὸ ἐκεῖ ἦρθαν οἱ ψίθυροὶ στ' αὐτιά τους. Κάνουν μερικὰ βήματα μὲ προφυλάξεις καὶ ζυγώνουν. Κάτι σαλεύει στὴ σκιά.

— Νάτοι!, ξεφωνίζει ὁ ἕνας.

— Παραδοθῆτε!, μουγγρίζει ὁ δευτέρος.

Τραβοῦν κι' οἱ δυὸ τὰ σπαθιά τους κι' εἶναι ἔτοιμοὶ νὰ μουντάρουν. Μὰ, πρὶν προφτάσουν νὰ κινηθοῦν, τὸ Ἐλληνόπουλο κι' ὁ Στραπάτσος ἐπιτίθενται. Άφήνουν τὴν κρυψώνα τους καὶ τινάζονται πρὸς τὰ ἔμπρὸς σὰ λιοντάρια.

— Πίσω σκυλιά!, οὐρλιάζει ὁ Κεφαλλωνίτης.

— Στὸ φαχνό, χωρὶς φασαρία, Γεράσιμε!, διατάζει ὁ Νικήτας.

Μέσα στὸν ἔρημο δρόμο τὰ γιγατανία διασταυρώνονται καὶ τὸ ἀτσάλι θροντάει καὶ βγάζει ἀστραπές. Οἱ δυὸ Τούρκοι πολεμοῦν ἄγρια. Ξέρον νὰ χειρίζονται τὸ σπαθὶ καὶ ξεφευγουν τὰ χτυπήματα. Άποκρούουν καὶ ἐπιτίθενται.

— Παραδόσου, Άστρακάρη!, λέει λαχανιασμένος ἐκεῖνος πού χτυπιέται μὲ τὸ παιδί. Άν προσκυνήσης, δὲν παθαίνει τίποτα!

— Ὁ Άστρακάρης δὲν παρδίνεται!, ἀποκρίνεται τὸ Ἐλληνόπουλο.

— Μετὰ τῶν Άγγέλων ἄ-

νάπαισον τὸν δούλον σου...
Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν.
Αἰώνιασα αὐτοῦ ἢ μνήμη...

Ὁ Στραπάτσος ἔχει καταφέρει κιάλας τὸν ἀντίπαλό του. Μιά σπαθιά τοῦ τσακίζει τὸ κρανίον καὶ τὸν στέλνει στὸν ἀπέναντι τοῖχο νὰ σωριασθῆ σάν ἀδειο σακκί. Ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλονίτης ψέλνει τώρα τὴν... ἐπιμνημόσυνο δέηση! Ξαφνικὰ ὅμως ἡ φάλτσα φωνῆ του παύει ν' ἀκούγεται. Κάπου ἀπὸ ἐκεῖ κοντὰ φτάνει στ' αὐτιά του ποδοβολητὸ ἀλόγου.

— Ξεμπέρδευε γρήγορα, καπετάνιο!, φωνάζει νευρικά.
"Ἐρχονται καθαλλάρηδες.

Ὁ Νικήτας ἔχει ἀκούσει. Naί, δὲν χρειάζεται περισσότερο χάσμα. Μ' ἓνα τίναγμα τοῦ λαστιχένιου κορμιοῦ του ἔρχεται πλάγια ἀποκρούει τὴ λεπίδα τοῦ ἀντιπάλου του ποὺ σημαδεύει τὴν καρδιά του καὶ τὸ σπαθί του πέφτει σάν ρομφαία στὸ ὦπλι σμένο γέρι τοῦ Τούρκου. Ἐκεῖνος ὀθιάζει ἓνα οὐρλιαχτὸ πόνου καὶ μὲ σπασμένο τὸ χέρι κυλιέται στὸ χῶμα.

— Πάει κι' αὐτός!, ἀναστενάζει μὲ ἀνακούφισι ὁ Στραπάτσος. Καὶ τώρα δρόμο.

Τὸ στενὸ ὅπου ἔχουν τρυπώσει εἶναι ἀδιέξοδο καὶ τρέχουν πρὸς τὴν ἔξοδό του. Τὴν ἴδια στιγμή ὅμως φαίνονται στὴ γωνιά τοῦ δρόμου τέσσερις, καθαλλάρηδες. Εἶναι ὤπλισμένοι καὶ φοροῦν τὴ στολὴ τῆς ἀστυνομίας... Οἱ δυὸ Ἕλληνες μένου ἀσάλευτοι.

— Τὴν πάθαμε σάν ἀγράμματα!, γκρινιάζει ὁ Στραπάτσος.

— Σταθῆτε ὦρέ!, ἀκούγεται μιὰ βαρεῖα φωνή. Ποιοὶ εἶστε;

— Ταπεινοὶ πιστοὶ τοῦ Ἀλλάχ εἴμαστε, λέει κλαψιάρικα ὁ Στραπάτσος. Δὲν μᾶς βλέπετε;

Καὶ δείχνει τὰ ρούχα τοῦ φοράει. Οἱ καθαλλάρηδες κυττάζουν προσεχτικὰ τὸν ἀντρα καὶ τὸ παιδί. Φαίνεται πὺς ἔχουν πεισθῆ καὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ περάσουν. Ξαφνικὰ ὅμως ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ δρομάκι φτάνει ἓνα βογγητὸ καὶ μιὰ φωνὴ ξεμυχισμένη:

— Μὴ τοὺς ἀφήνετε! Πιάστε τους. Εἶναι γκιαοῦρηδες!

— Στὸ ἔχω πῆ καὶ μὴν ἀφήνης ποτὲ μισοτελεκαμένες τὶς δουλειές σου, καπετάν Νικήτα, γκρινιάζει ὁ Στραπάτσος. Ἄν τὸν εἶχες ξεμπερδέψει, θάχε μουγκαθῆ τώρα καὶ δὲ θὰ γκάριζε ὁ παληαμουσιότης!

Τὸ παιδί δὲν ἀπαντᾷ. Μὲ τὸ βλέμμα του ζυγιάζει τὴν κατάστασι. Βρίσκονται σὲ πολὺ δύσκολη θέσι. Ὁ ἓνας κιάλας ἀπὸ τοὺς καθαλλάρηδες ἔχει σελιτάρει κάτω ἀπὸ τ' ἀλόγο του καὶ πηγαίνει πρὸς τὸ μέρος τους μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι.

— Ἀπάνω τὰ χέρια. ὦρέ!, διατάζει.

Ὁ Νικήτας κάνει ἓνα βῆμα πίσω καὶ πηδάει πλάγια. Ὁ Τούρκος πιέζει τὴν σκανδάλη. Δυὸ σφαίρες περνοῦνε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ

καί σφυρίζουν άγρια. Σκύβει, ζει φωτιά, βροντές και καφυλάγεται και μονομιίας, όταν καταλαβαίνει πως άδειασαν και τὰ δυο πιστόλια του αντί πάλου του, τινάζεται μπροστά και τὸ βαρὺ γιαταγάνι του πέφτει με δύναμι άπάνω στον άνθρωπο που τὸν σημαδεύει. Ὁ Τούρκος, που αὐτὴ ἴσα - ἴσα τὴ στιγμή έτοιμάζεται νὰ τραθήξει τὸ σπαθί του, διπλώνεται στὰ δύο και γονατίζει αφήνοντας ένα βογητό.

— Ἀπάνω στο σκυλί!, οὐρλιάζουν οί άλλοι τρεῖς καβαλλάρηδες.

Τραβούνε τὰ πιστόλια και μουντάρουν πρὸς τὸ μέρος του. Ἡ έρημη πάροδος γεμί-

ζει φωτιά, βροντές και καφυλάγεται. Ὁ Νικήτας νοιώθει ένα καφτὸ μολύβι νὰ του γδέρνει τὸν ώμο.

— Μὴ τὸν σκοτώνετε!, ακούγεται πάλι ἀπὸ τὸ βάθος του σκοτεινοῦ δρόμου ἢ ξεψυχισμένη φωνὴ του πληγωμένου. Είναι ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης! Ὁ σουλτάνος πληρώνει χιλιάδες γρόσια για μπατασίτς ἂν του τὸν πάτε ζωντανό.

Αὐτὸ τὸ ὄνομα πέφτει σὰν μπάμπα ἀνάμεσα στους καβαλλάρηδες. Ὅλοι τὸ ξέρουν αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ὁ Ἀστρακάρης στὴν Ἱστοιμπούλ; Μὰ τότε, βέβαια, ἂν τὸν αἰχμαλωτίσουν, κάνουν τὴν τύχη τους.

Ὁ Νικήτας γονατίζει με σεβασμὸ και παραδίνει στὸν Πατριάχη τὸ γράμμα.

—Αυτή είναι δουλειά του σείταν Ἀστρακάση!. μπουγγίζει ὁ σουλτάνος Μανμούτ.

Κρατούν τὰ χαλινάρια τῶν ἀλόγων τους καὶ δὲν ρίχνουν πιά.

— Παραδώσου, ὦρὲ γκιαούρ!, τοῦ φωνάζουν.

— Δὲν παραδίνομαι! Ἐλάτε νὰ μὲ πιάσετε!, ἀπαντᾷε τοῦ Ἑλληνόπουλο.

Καί, καθὼς μιλάει, κινεῖται γοργὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀλόγου ποῦ εἶναι χωρὶς καθαλάρη. Ἔχει τὸ σχέδιό του. Μονάχα μὴ ἓνα ἄλογο μπορεῖ νὰ τοὺς ξεφύγη.

— Γεράσσιμε, μαζί μου!, διατάζει.

Μὰ ὁ Στραπάτσος δὲν τὸν ἀκούει. Ἔχει κι' αὐτὸς δικό του σχέδιο. Ἀπ' τὶς κινήσεις τοῦ παιδιοῦ καταλαβαίνει τι

θάλει νὰ κίνη ὁ Νικήτας. Πρὲπει λοιπὸν κι' αὐτὸς νὰ βρῆ ἓνα ἄλογο. Γλυστράει μέσα στὸ σκοτάδι —καθὼς οἱ ἄστυνομικοὶ μιλάνε μὲ τὸ παιδί καὶ τοῦ ζητᾶνε νὰ παραδοθῆ—πίσω ἀπὸ τὴ ράχη ἑνὸς καθαλλάρης καί, μὲ μιά καταπληκτικὴ σβελλάδα γιὰ τὸ κοντόχοντρο κορμί του, σαλπάρει σὲν μαῖμου ἀπάνω στ' ἄλογο. Ταυτόχρονα, τὸ γιᾶτα γάνι του διαγράφει ἓνα τόξο στὸν ἄερα καὶ μισὸ λεπτὸ ἀργότερα ὁ καθαλλάρης βρῖσκειται στὸ ἔδαφος. Τώρα ὁ Στραπάτσος ἔχει στὰ χέρια του τὰ γκέμια.

— Ἄντε λοιπὸν, καπετᾶν Νικήτα!, φωνάζει, φεύγουμε!

— 'Εν τάξει, Γεράσιμε. Σ' έφτασα!... Τράβα μπροστά!

Ο ΣΤΡΑΠΑΤΣΟΣ
...ΨΕΛΝΕΙ!

ΚΑΙ τήν ίδια στιγμή, καθώς ο Στραπάτσος χάνεται στο σκοτάδι καλπάζοντας, τὸ παιδί πού βρίσκεται τώρα πλαίϊ στο δίχως καρβαλλάρη ἄλλογο τινάζεται καί σαλπάρει στη ράχη του. Μὰ δὲν ἔχει τύχη. Πρὶν καλά-καλά πιάση τὰ γκέμια τὸ ἀτίθασσο ἄλλογο ἀνασηκώνεται ἀπότομα, στυλώνεται στὰ πινά του πόδια καί ὁ Νικήτας χάνοντας τὴν ἰσορροπία του, καταρρακιδάει στὸ ἔδαφος.

— Χάθηκα!, λέει μέσα ἀπὸ τὰ δόντια του.

Ἕνας δυνατὸς πόνος στὸ κεφάλι καί μιὰ φοβερὴ ζάλη τὸν παιδεύουν. Δοκιμάζει ν' ἀνασηκωθῆ, μὰ δὲν προφταίνει. Ὅλα αὐτὴ τὴ νύχτα εἶναι ἐναντίον του. Οἱ δυὸ καρβαλλάρηδες, πού γιὰ μερικὰ δευτερόλεπτα μένουν σὰν ἀπολιθωμένοι ἀπὸ τὴ σκηνὴ πού δραματίστηκε μὲ μιὰν ἀσύλληπτη ταχύτητα μπροστὰ στὰ μάτια τους, σαλπάρουν πρὸς τὸ μέρος του. Πέφτουν ἀπάνω του.

— Ἦσυχα, ὦρὲ γκιαούρη, γιατί χάθηκες!

Τὸ Ἑλληνόπουλο παλεύει ἀπεγνωσμένα, προσπαθώντας νὰ φτάση τὸ σπαθὶ του πού μὲ τὸ πέσιμο ἔχει ξεφύγει ἀπὸ τὰ χέρια του. Ἄλλὰ τίποτα δὲν γίνεται. Ἐχει νὰ κἀνὴ μὲ δυὸ χειροδύναμους ὡς ἐκεῖ πάνω ἄντρες πού δὲν ἀστειεύ-

ονται. Μ' ἓνα δυνατό χτύπημα στὸ κεφάλι τὸν κάνουν ἀνίκανον ν' ἀμυληθῆ.

— Ἐχασες, ὦρὲ Ἀστρακὴρη!, τοῦ λέει ὁ ἓνας καθώς τὸν δένει χειροπόδαρα. Τώρα θὰ τὸ πληρώσης μὲ τὸ κεφάλι σου σὰν σὲ παραλάβει ὁ Ἰστοιμποῦλ Κατισσᾶ (*).

Τὸν φορτώνουν ἔτσι δέμενο ἀπάνω σ' ἄλλογο, ξεχνᾶνε τοὺς χτυπημένους συντρόφους τους καί τὸν Στραπάτσο. Βάζουν ἀνάμεσά τους τὸ παιδί καί ξεκινᾶνε.

— Καί τώρα γιὰ τὸ μπαχτσίς μας!, λέει ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δυὸ κοροϊδευτικά. Τὸ κισμέτ σ' ἔριξε μπροστὰ μας καί θὰ γίνουμε πλούσιοι, ὦρὲ Ἀστρακὴρη!

Ὅμως, ἂν ἐκεῖνοι ξέχασαν τὸν Γεράσιμο Στραπάτσο, ἐκεῖνος δὲν τοὺς ξεχνᾶει. Καθὼς ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλὸς νίτης καλπάζει στὸ σκοτάδι, ρίχνει κάθε τόσο ματιὰς πίσω του. Εἶναι ἓνας μεγάλος δρόμος γεμάτος θεόρατα δέντρα κι' ἀπὸ τίς δυὸ μεριές.

— Τὶ διάολο; ἀνερρωτιέται. Γιατί χασομερνᾶει ὁ μικρὸς; Λιγοστεύει τὴν ταχύτητα τοῦ ἀλόγου του καί κρατᾶει τὰ γκέμια. Μὰ ὁ Νικήτας πού θενὰ δὲ φαίνεται. Ὁ Στραπάτσος γίνεται ἀνήσυχος. Ἕνα σωρὸ ἄσκημες ἰδέες περνοῦν ἀπὸ τὸ μυαλό του.

— Ἐχει γούστο νὰ τὸν χτύπησαν!, λέει.

Ξαφνικὰ ὅμως ἀπὸ τὸ βά-

(*) Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστynomίας.

θος του δρόμου φαίνονται τρεις καθαλλάρηδες. Ο κοντόχοντρος κεφαλλωνίτης, γουρλώνει τα μάτια. Ναϊ δὲ γελιέται. Οἱ δυὸ ἀπ' τοὺς καθαλλάρηδες εἶναι Τούρκοι κι' ἔχουν ἀνόμισά τους τὸ παιδί.

— Τὸν πιάσανε!, λέει μὲ φωνὴ τρισμαγμένη. Ἄγιο Γεράσιμε, βάλε τὸ χέρι σου, γιατί ἔχει τὴ γραφὴ τοῦ Πατριάρχῃ ἀπάνω του.

Τὸ μυαλό του δουλεύει βιαστικά. Κάτι πρέπει νὰ κάνῃ. Ἄν θέλῃ νὰ τὸν σώσῃ, πρέπει νὰ κινηθῇ γοργά. Ναί. Κάτι βρῆκε. Μιὰ τολμηρὴ σκέψι σφηνώνεται στὸ νου του. Κατεβαίνει ἀπ' τ' ἄλλογο. Τὸ τραβάει ἀπ' τὰ γκέμια στὴ σκιά κι' ὕστερα σκαρφαλώνει σ' ἕνα δέντρο. Κρύβεται ἀνάμεσα στὸ πυκνὸ φύλλωμά του καὶ περιμένει. Ἐχει φοχτιάσει τὸ βαρὺ γιαταγάμι του καὶ περηνέει. Ἄπὸ τὴ θέσι πού βρίσκεται βλέπει τοὺς καθαλλάρηδες πού ζυγώνουν. Ὅλα τὰ νεύρα του εἶναι τεντωμένα. Σφίγγει τὰ δόντια. Εἶναι ἔτοιμος. Ὅλα ὅμως κρέμονται σὲ μιὰ κλωστή. Μονάχα ἂν κινηθῇ σὰν ἀστραπή, μπορεῖ νὰ πετύχῃ. Τώρα ζυγώνουν πῶς πολὺ. Τὸ παιδί εἶναι δεμένο ἀπάνω στ' ἄλλογο. Ἀκούει τίς κουβέντες τους. Λίγο ἀκάμα. Δυὸ μέτρα, ἕνα μέτρο. Φτάσανε κάτω ἀπ' τὸ δέντρο. Μὲ μιὰ κίνησι, ὁ Στραπάτσος ἀφήνει τὸ κορμί του ἐλεύθερο καὶ πέφτει σὰ βολίδα στὴ ράχη τοῦ καθαλλάρη πού βρισκται στὴ δεξιὰ πλευρά. Ἡ ἀτσάλινη λεπίδα ἀστράφτει καὶ

χτυπάει σὰν κεραυνός. Ἀκούγεται ἕνα μουγγρητὸ κι' ὁ Τούρκος γκραμίζεται στὸ χῶμα πρὶν καταλάβει καλὰ-καλὰ τὴ ἔγινε.

— Γειά σου, Γεράσιμε!, φωνάζει τὸ παιδί πού παρακαλουθεῖ μὲ θαυμασμό τὴν εὐλιγισία τοῦ κοντόχοντρο φίλου του. Εἶσαι ἐν τάξει!

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως, ὁ ἄλλος καθαλλάρης, πού ἔχει σταματήσει σασιτισμένο ἀπὸ τὴν οὐρανοκατέβατη αὐτὴ ἐπίθεσι, βγάζει τὸ πιστόλι του. Μιὰ φλόγα σκίζει τὸ σκοτάδι. Ὁ Στραπάτσος πέφτει μὲ τὰ μούτρα στὴ ράχη τοῦ ἄλλογου καὶ ἡ σφαῖρα σφυρίζει πάνω ἀπὸ τὴν πλάτη του. Τὸ ἀμέσως ἐπόμενο ὅμως δευτερόλεπτο, τινάζεται ὀρθὸς καὶ τραβώντας τὰ γκέμια ὑποχρεώνει τὸ ἄλλογο του νὰ ὀρμήσῃ σὰν σίφουνας πρὸς τὸ μέρος τοῦ Τούρκου. Μιὰ ἀκόμη σφαῖρα πάει χαμένη. Μὰ τὸ γιαταγάμι τοῦ κοντόχοντρο Κεφαλλωνίτη δὲ λαθεύει. Καθὼς περνάει δίπλα του, τεντώνει τὸ χέρι. Ἡ κοφτερὴ λεπίδα τὸν θερίζει.

— Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, διὰ δαξόν με τὰ δικαίωμάτά σου.

Ἡ φάλτσα φωνὴ του ἀπλώνεται στὸ μεγάλο δρόμο καὶ τὸ παιδί πού τὸν ἀκούει νομίζει πὼς ψέλλουν χερουβεῖμ.

— Θὰ μ' ἀφήσης πολὺ ὦρα ἀκόμα, Γεράσιμε, δεμένο; τοῦ φωνάζει. Ξεχνᾷς πὼς ἔχουμε νὰ κάνουμε μιὰ ἐπίσημη ἐπίσκεψι ἀπόψε;

— Ἐν τάξει, πιτσιρίκο! Ἔφτασα!

Τρέχει κοντά του και με γοργές κινήσεις τον έλευθερώνει απ' τὰ σκοινιά. Τὸ παιδί τινάζει τὰ μπράτσα του νὰ ξεμουδιάσουν απ' τὸ δέσιμο.

— Τὸ γράμμα; ρωτάει μ' ἑνδιαφέρον ὁ Στραπάτσος.

— Εἶναι στὴ θέση του, Γεράσιμμε! Ἄντε νὰ φεύγουμε.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τὸ δαχτυλίδι τοῦ Ἀχιμὲτ εἶναι πραγματικά θαιματοουργό. Καθὼς τὸ δείχνουν στὸν ὑπῆρέτη τοῦ Μουρούζη, ἡ πόρτα ἀνοίγει διάπλατα.

— Ἐρχόμαστε ἀπὸ τὴν Ὑδρα, τοῦ λέγει ὁ Νικήτας. Θέλουμε νὰ μιλήσουμε στὸν κύριό σου. Εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς δεχτῆ.

Ὁ ὑπῆρέτης κουνάει τὸ κεφάλι.

— Ἐλάτε μαζί μου, τοὺς λέει.

Διασχίζουν ἕνα μεγάλο κῆπο ἀναβαίνουν μιά φαρδεῖα μαριμάρινη σκάλα καὶ μπαίνουν σ' ἕναν εὐρύχωρο προθάλαμο. Οἱ τοῖχοι εἶναι στολισμένοι μὲ πίνακες ποὺ παριστάνουν σκηνὲς ἀπ' τὴν Ἑλληνικὴ μυθολογία.

— Ὁ κύριος Μουρούζης, λέει ὁ ὑπῆρέτης, ἔχει αὐτὴ τὴ στιγμή μιά σοβαρὴ συζήτησι μ' ἕνα μεγάλο πρόσωπο. Περιμένετε λίγο. Θὰ τὸν εἰδοποιήσω.

Ὁ ὑπῆρέτης φεύγει κι' ὀλίγον ὕστερα ἀπὸ μερικὰ λεπτὰ ξανανοίγει ἡ πόρτα, μπαίνει στὸ δωμάτιο ἀναμονῆς ἕνας

κομπὸς ἄντρας μὲ εὐγενικό παρουσιαστικό. Μὲ μιά βιαστικὴ ματιὰ ἐξετάζει τοὺς δύο ἐπισκέπτες. Τὰ πρόσωπα τοὺς δείχνουν τίμιους ἄντρες.

— Εἶμαι ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης, τοὺς λέει. Καλῶς ὄρισάτε στὸ σπίτι μου.

— Μὲ λένε Νικήτα Ἀστράκῆρη, ἀπαντᾷ τὸ παιδί. Ἀπὸ ἐδῶ ὁ σύντροφός μου λέγεται Στραπάτσος. Ἐρχόμαστε ἀπὸ τὴν Ὑδρα μὲ μιά ἐμπιστευτικὴ ἐπιστολή. Ἦταν ἀνάγκη νὰ σᾶς συναντήσουμε... Ἐχοῦμε ἕνα γράμμα γιὰ τὸν Πατριάρχη καί, ὅπως μάθαμε, μονάχα ἐσεῖς μπορεῖτε νὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ μποῦμε στὸ Φανάρι.

Ὁ Μουρούζης χαμογελάει.

— Γιὰ τὸν Πατριάρχη;

— Μάλιστα.

— Εἶστε τυχεροί. Αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ Πατριάρχης εἶναι σπίτι μου. Ἐλάτε μαζί μου νὰ τοῦ μιλήσετε.

Αὐτὸ πραγματικά εἶναι μιά ἐξαιρετικὴ τύχη. Ἡ καρδιά τοῦ Νικήτα σκιρτάει χαρούμενα. Ἡ δύσκολη ἀποστολή του φτάνει στὸ τέρμα πολὺ πιὸ σύνταμα ἀπὸ ὅ,τι λογάριαζε. Μπροστὰ ὁ Μουρούζης, πίσω τὸ παιδί καὶ ταλευταῖος ὁ Στραπάτσος διασχίζουν τρία μεγάλα δωμάτια μὲ πολυτέλεια ἐπιπλωμένα καὶ φτάνουν στὸ βάθος τοῦ σπιτιοῦ. Μέσα σὲ μιά κάμαρη ποὺ μοιάζει σὰν γραφεῖο εἶναι ὁ Πατριάρχης. Στὴν κουρασμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνιῆς μορφὴ του ἔχει σκόμψι βαθεῖα χαντᾶκια ὁ χρόνος. Στὸ βλέμμα του

ὅμως ὑπάρχει μιὰ παράξενη γλυκεῖα γαλήνη. Τὸ παιδί κι' ὁ Κεφαλλωνίτης, συντροφός του στέκουν ἀσάλευτοι καὶ κυττάζουν μὲ θαυμασμό καὶ σεβασμὸ τὸν ρασσοφορεμένο τοῦτον ἀντρα πού εἶναι ἀρχηγὸς τῆς ἐκκλησίας. Ἡ πλακισιωμένη μὲ ἄσπρα γένεια καὶ κατάλευκα μαλλιά μορφή του ἔχει κάτι τὸ βιβλικό.

— Φέρνουν ἓνα γράμμα ἀπ' τὸ Μωρηᾶ γιὰ τὴν Ἀγιότητά σας, τοῦ λέει ὁ Μουρούζης. Ταξίδεψαν ὡς ἐδῶ κάτω γιὰ νὰ σὰς συναντήσουν.

— Γράμμα γιὰ μένα; ρωτᾶει ὁ Πατριάρχης.

Τὸ παιδί κόβει ἓνα βῆμα καὶ γονατίζει. Βγάζει ἀπὸ τὸν κόρφο του τὸν σφραγισμένο μὲ βουλοκέρι φάκελλο καὶ τοῦ τὸν δίνει.

— Εἶναι μιὰ γραφή ἀπὸ τὸν Παπαφλέσσα, τοῦ λέει. Σὰς γράφει κάτι σημαντικό.

Ὁ Γρηγόριος ὁ Ε' ἀνοίγει βιαστικά τὸ φάκελλο καὶ διαβάζει. Ὅσο προχωρεῖ τὸ διάβασμα τὸ πρόσωπό του γεμίζει ἀπὸ μιὰ Ἁγία λάμψη. Ὁταν τελειώνει τὰ μάτια του εἶναι ὑγρὰ καὶ λάμπουν παράξενα.

— Ἐπὶ τέλους!, λέει καὶ σταυροκοπιέται. Δοξασμένο τὸ θῶμα τοῦ Κυρίου. Ὁ ξεσηκωδὸς τοῦ Γένους τῶν Γραικῶν ἐναντίον τοῦ τυράννου ἔφτασε. Μοῦ γράφουν πὼς ὠρίστηκε ἡ ἡμέρα γιὰ τὴν ἐπανάστασι. Ὁ Μωρηᾶς κι' ἡ Ρούμελη ἄρπαξαν τ' ἄρματα νὰ ρίξουν τὴν τυραννία στὶς 25 Μαρτίου...

Ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Μουρούζη περνάει μιὰ χαρούμενη ἀστραπή.

— Ἦταν καιρὸς πιά!, λέει μὲ συγκίνηση.

— Μοῦ γράφουν ἀκόμα, συνεχίζει ὁ Πατριάρχης, πὼς πρέπει, μιὰ καὶ οἱ Τούκοι θ' ἀρχίσουν τ' ἀντίποινα, νὰ φύγω κρυφὰ ἀπ' τὸ φανάρι μαζί μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς μου... Αὐτὸ δὲν γίνεται.

Χαιμογελάει.

— Ξέρω βέβαια τί μὲ περιμένει. Μὰ ἡ θέσι μου εἶναι ἐδῶ. Ἄς μὲ ἀφήσουν ἔμμεσα νὰ πληρώσω τὴν ἐκδίκησι τοῦ τυράννου. Ἐσὺ ὅμως, Μουρούζη, πρέπει νὰ σωθῆς. Καὶ νέος εἶσαι καὶ ἱκανότητες μεγάλες ἔχει νὰ ὑπηρετήσης τὴν πατρίδα.

— Ἄν φύγω ἐγώ, ἀποκρίνεται ψύχραιμα ἐκεῖνος, θὰ χαθοῦν πολλοὶ ἀθῶοι. Καλύτερα νὰ θυσιάστῶ ἐγώ, δέσποτά μου, κι' ἄς σωθοῦν οἱ χριστιανοὶ καὶ τὸ Γένος...

Ὁ Νικήτας κι' ὁ Στραπάτσος παρακολουθοῦν μὲ θαυμασμό αὐτὴ τὴν κουβέντα. Δὲν ξέρουν ἀν πρέπει νὰ χαροῦν ἢ νὰ κλάμουν.

Τώρα ὁ Πατριάρχης γυρίζει πρὸς τὸ μέρος τους.

— Σὰς εὐχαριστῶ, παλληκάρια μου, λέει. Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴ χαρὰ πού μοῦ δόσατε μ' αὐτὸ τὸ γράμμα. Ὁμως, σὰν ξαναγυρίσετε ἐκεῖ πάνω, μπορεῖτε νὰ πῆτε στοὺς Γραικοὺς πὼς ὁ Γρηγόριος ὁ Ε' δὲν θ' ἀφήσῃ τὸ κάστρο του. Ἐκεῖνοι θὰ πολεμῶνε στὰ βουνὰ καὶ στοὺς κά-

μπους. 'Εγώ θά πολεμήσω με τὸ δικό μου τρόπο. Κι' ἂν εἶναι καὶ χαθῶ χαλόλι γιὰ τὴν ἐλευθερία ἢ ζωὴ μου.

Σηκώνει τὸ χέρι καὶ τοὺς εὐλογεῖ.

— 'Ο Θεὸς νᾶναι μαζί σας πάντα, παλληκάρια μου!

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης κ' ὁ Γεράσιμος Στραπάτσος φύγαν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Μουρούζη, ἔχουν βουρκωμένα μάτια.

— Μεγάλη ἀνθρωποι!, ἀναστενάξει ὁ Στραπάτσος. Τὸ λέει ἡ ψυχὴ τους. Μὲ τέτοιους ἄντρες πῶς νὰ μὴν πάει μπροστὰ τὸ Γένος;

Τὸ Ἑλληνόπουλο δὲν ἄπαν τάει. Μιά βαθειὰ συγκίνησι τὸν πνίγει. Κατηφορίζουν τώρα πάλι πρὸς τὸ λιμάνι. Οἱ δρόμοι εἶναι ἔρημοι μὰ κάτω στὶς προβλήτες τοῦ Τοπχανὲ ἐπικρατεῖ μιὰ ζωηρὴ κίνησι. Μεγάλαι τουρκικὰ καράβια φορτώνουν στρατὸ καὶ πυρομαχικά. Ὁ Στραπάτσος κοντοστέκεται καὶ κυττάζει.

— Εἶναι γιὰ τὴν Ἑλλάδα, τοῦ ἐξηγεῖ τὸ παιδί. Μ' αὐτὰ θὰ πάνε νὰ πνίξουνε τὴν ἐπανάστασι τοῦ Μωρηᾶ καὶ τῆς Ρούμελης.

'Εδῶ σὲ κάποιον στενοσόκα κο εἶναι ἕνα μικρὸ ξενοδοχεῖο. Σὲ τοῦτο, σύμφωνα με τὶς ὁδηγίαι τοῦ Μιαούλη, πρέπει νὰ μείνουν περιμένοντας τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ καραβιοῦ τοῦ καπετὰν Γκίκα πού θὰ τοὺς ξαναφέρῃ στὴν Ἑλλάδα.

— Καὶ τί θὰ κάνουμε τόσον καιρὸ περιμένοντας ἐδῶ, ρωτᾶει ὁ Στραπάτσος.

— Χμ! Κάτι θὰ βροῦμε Γεράσιμ: νὰ κάνουμε! ἀποκρίνεται ὁ Νικήτας καὶ χαμογελάει μετὸ μάτι καρφωμένο στοὺς ντόκους τοῦ Τοπχανὲ ὅπου φορτώνουν μπαρούτια καὶ ὅπλα τὰ τούρκικα καράβια. Δὲν θὰ μείνουμε βέβαια μετὰ σταυρωμένα χέρια.

ΑΝΑΤΙΝΑΞΕΙΣ

Σ ΤΙΣ 20 τοῦ Μάρτη, λίγο πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, μιὰ φοβερὴ ἔκρηξι συγκλονίζει τὴν Πόλη. Τεράστιες γλώσσες φωτιάς ὑψώνονται στὸν οὐρανὸ καὶ ἡ θάλασσα γεμίζει φλόγες. Οἱ Τούρκοι πού βρίσκονται στὸν Τοπχανὲ σκορπίζουν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τῆς μεγάλης πολιτείας, φωνάζοντας σὰν ἀγρίμια πού τὰ χτύπησε μιὰ ἄγρια τρέλλα. Ἀπὸ τοὺς τούρκικους μαχαλάδες ξεπετάγονται ἀγουροξυπνημένοι μ' ἄτραμο βλιέμμα οἱ ἀνθρωποι.

— Ἀλλάχ! Ἀλλάχ! Ἐνα ντελίνι τῆς ἀρμάδας μετὰ μπαρούτια τινάχτηκε στὸν ἀέρα καὶ καίγεται σὰ ρουκέτα. Ἀλλάχ! Ἀλλάχ!

Αὐτὴ ἡ εἶδησι σκορπίζει τὸν πανικὸ παντοῦ καὶ τὸ Ντιβάνι (*) πού συνεδριάζει αὐτὴ τὴν ὥρα στὸ Γιαλῆ-κίόσκι,

(*) Τὸ Ντιβάνι, δηλαδὴ τὸ ὑπουργικὸ συμβούλιο, συνεδρίαζε τότε στὸ ἱστορικὸ περίπτερο τῶν ἀνακτόρων τοῦ σουλτάνου νύχτα καὶ μέρα.

ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ ἴδιου τοῦ Μαχμοῦτ-Σουλτάν, σταματάει τὴ συνεδρίασι. Οἱ ὑπουργοὶ τρέχουν μὲ χλωμὰ πρόσωπα στὰ παράθυρα καὶ ἀντικρύζουν τὸ φοβερὸ θέαμα. Στὴν ἀπέναντι ἀκτὴ τοῦ Βοσπόρου ἢ θάλασσα φλέγεται. Ἔνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα σκάφη τῆς ἀρμάδας ποῦ εἶχε φορτωσθεὶ ἀπὸ ἠερὶ ὄπλα καὶ πυρομαχικά γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀγκυλοκλισμένο ἀπὸ τερροιστίες φλόγες καὶ καίγεται. Ὁ Μαχμοῦτ σφίγγει τὰ δόντια.

— Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τυχαῖο!, λέει. Αὐτὸ εἶναι δουλειὰ τῶν γκιουρδων!

Δὲν ἔχει ὅμως τελειώσει ἀκόμα τὴν κουβέντα του καὶ μιὰ καινούργια ἔκρηξι πρὸς τὴν ἀπὸ τὴν πρώτη συγκλονίζει τὸ σαράϊ καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ τζάμια τῶν παραθύρων του σπάζουν καὶ πέφτουν μὲ πάταγο. Ἔνα δεύτερο, μικρότερο καράβι αὐτὴ τὴ φορά, τινάζεται στὸν ἀέρα καὶ νέες φλόγες σκίζουν τὸ σκοτάδι καὶ κάνουν τὴ νύχτα μέρα. Ὁ

Μοχμοῦτ ὀπισθοχωρεῖ τρομαγμένος κι' ἀνοικοκλείνει τὰ μάτια του ποῦ ἔχουν θαμπώσει ἀπὸ τὶς δυνατὲς λάμψεις. — Ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης!, μουγγρίζει. Καλὰ μοῦ εἶπαν πὼς βρίσκεται στὸ Ἰσταμποῦλ ὁ σεῖτάν Ἀστρακάρης!

Τὴν ἴδια πάνω κάτω ὥρα, τὸ Ἑλληνόπουλο κι' ὁ ἀχώριστος σύντροφός του ὁ Στραπάτσος, ξαπλωμένοι στὰ κρεβάτια τους μέσα σ' ἕνα δωμάτιο ἐνὸς ξενοδοχείου τοῦ Τοπχανέ, ἀκοῦνε μὲ ἀγαλλίαση τὶς ἐκρήξεις καὶ βλέπουν τὶς φλόγες ἀπὸ μακριὰ.

— Παστρικὴ δουλειά!, λέει διακόπτοντας τὴ σιωπὴ ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλονίτης.

— Τὸ Γένος παίρνει ἐκδίκησι γιὰ τὶς σφαγὲς τῶν ἀθῶων!, ἀποκρίνεται μὲ φωνὴ ἐπίσημη ὁ Νικήτας. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀποφινὸ εἶναι μοναχὰ ἡ ἀρχή. Θὰ συνεχίσουμε, Γεράσιμε! Θὰ κάνη κάμποσες μέρες ὅσο νὰ φανῆ ἀπ' τὴν Ὀντέσσα τὸ ὑδρεῖκο τοῦ καπετάν Γκίκα...

Τ Ε Λ Ο Σ

Συγγραφεὺς: Π. ΠΕΤΡΙΤΗΣ

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις

Καθῆκον κάθε Ἑλληνόπουλου
Εἶναι νὰ διαδίδῃ τὸν
« Μ Ι Κ Ρ Ο Η Ρ Ω Α »

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γραφεία: 'Οδός Λέκκα 22 ♣ 'Αριθ. 5 ♣ Τιμή δραχ. 2

Οικονομικός Δ)ντής: Γεώρ. Γεωργιάδης, Σφιγγές 38.
Δημοσιογραφικός Δ)ντής: Στέλιος 'Ανεμοθουράς, 'Αθηνών
και Φιλελλήνων, 'Ανω 'Ηλιούπολις. Πρωϊστάμενος Τυπο-
γραφείου: 'Αν. Χατζηβασιλείου, 'Αμαζόνων 25, Καλλιθέα.

Στὸ ἐπόμενον τεύχος, τὸ 6, ποὺ κυκλοφορεῖ τὴν ἐρχόμενη ἐβδομάδα μὲ τὸν τίτλο:

ΣΤΑ ΝΥΧΙΑ ΤΩΝ ΓΕΝΙΤΣΑΡΩΝ

τὸ ἥρωϊκὸ 'Ελληνόπουλο, ὁ ἀτρόμητος Μικρὸς Μπουρλοτιέρης, μάχεται μὲ ἀφάνταστη τόλμη ἐναντίον τῶν τυράννων, ἐνῶ ἡ σκλαβωμένη 'Ελλάδα ξεσηκώνεται σύσσωμη γιὰ νὰ σπάσῃ τὶς σιδερένιες ἀλυσίδες τῆς σκλαβιάς!

Ὅσο γιὰ τὸν Στραπάτσο, εἶναι εὐτυχισμένος! Ψέλνει, ψέλνει, ψέλνει, ἐξοντώνοντας τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδας του!

